

MAGYAR LAPOK

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Gafencukülgymiszter látogatása Varsóban

Díszlakoma szombaton este a lengyel külgymiszteriumban. Érdekes pohárköszöntők a két külgymiszter között

Varsóból jelentik: Gafencu külgymiszter látogatása szombaton az eredeti munkaterv szerint folyt le. Még szombaton délelőtt meglátogatta a román külgymiszter Beck lengyel külgymiszter, Skatkovszky miniszterelnököt és Rydz-Smigly tábornagyot. Ezután koszorút helyezett az ismeretlen katonai síremlékére, majd délben Varsó polgármestere adott díszvendéget a román külgymiszter tiszteletére, Sembek államtitkár, Arhisefsky, Lengyelország volt bueuresti követe, Racinszky jelenlegi követe, Franassovics varsói román nagykövete és több más előkelőség vett részt.

Este Beck külgymiszter adott ünnepi vacsorát a külgymiszteriumban Gafencu tiszteletére. A vacsorán Gafencu külgymiszter és kíséretén kívül a lengyel közelet vezetői és a diplomáciai kar tagjai is résztvettek. A pezsgőnél Beck külgymiszter a következő tartalmú beszédet mondotta:

— Az Ön varsói látogatását úgy a kormány, mint a közvélemény a legelőkelőbb elgétellel látja. Ez annak tulajdonítható, hogy szövetségi kapcsolatunk jelentőségét változatlanul tekintjük, továbbá azt is értékesnek véljük, hogy a mai jelentőségű eseményektől terhes korszakban személyesen kicserélhessük véleményünket. Szövetségi kapcsolatunkat mindig olyan világosan szövegeztük meg ismételt nyilatkozatainkban, hogy most minden más kommentárt feleslegesnek tartok. Ezzel szemben a lengyel kormány mégis erős vágyat érez arra, hogy az Ön véleményét megismerje abban a tekintetben, mi lehet jó és hasznos a jövőben az Európa e részében mindkettőnk közösen érintő politikai életre nézve.

— Ami bennünket illet, mi nyíltan és az őszinte barátság érzelmeivel fogjuk megmondani, hogyan látjuk Varsóban a mostani órákban azokat a jelenségeket, amelyek az európai politikában mutatkoznak. Visszaemlékezve megelőző tárgyalásainkra, szeretnék annak a megfigyelésnek kifejezést adni, hogy talán nem lesz nehéz sok kérdésben közös állásfoglaláshoz jutnunk.

Gafencu külgymiszter a köszöntésre következőképpen válaszolt:

— Mélyen meghatottak az őszinte rokonszenvek azok a tanúságtételei, amelyekkel Lengyelországba való érkezésem alkalmából körültekintettek. Binnen bizonyára egy baráti ország baráti küldöttét ismerhették meg.

— Akár közös politikai, közös védelmi érdekeinkről van szó, vagy arról, hogy szomszédainkkal való békés viszonyunkat közös munkával építsük ki, akár gazdasági érdekeinkről, akár egy olyan közlekedési utnak és csereforgalomnak a közös erőfeszítéséről esik szó, amely a nagy európai út hosszában a Balti-tengertől megnyitva a Fekete-tengerig és a Déli tengerig húzódik, a mi két országunk Európa térképén úgy helyeződött el, hogy ez az elhelyeződés céljainkat és erőfeszítéseinket természetes módon közössé teszi. Vajon az a tény, hogy a térképet szemlélve levonjuk a ránkvonatkozó összes tanulságokat, amely tanulságokat történelmünk során szereztünk és amelyek bennünk

csak állandóan erősödnek, nem títka-e ugyanakkor a bölcs, férfias és meggondolt politikánál, amely arra hivatott, hogy az általunk értékelt mértékben bennünket még inkább közelebb hozzon.

Gafencu és Beck külgymiszter első tanácskozása

Az észak-déli csatorna terve. Lengyel szabadkikötő Galatiban

Bucuresti. Saját tud.

Gafencu lapjának, a „Timpulnak” Varsóban tartózkodó főszerkesztője, Mircea Grigorescu a következő telefonjelentést adta a román külgymiszter varsói látogatásáról:

A vasárnapot főleg a politikai megbeszélések szentelték. E tanácskozásokra és azok eredményeire vonatkozólag közölhetjük, hogy a Beck—Gafencu megbeszélések a legteljesebb egyetértés jegyében folytak le.

Diplomáciai körökben rámutatnak arra, hogy ez a véleményegyezőség a két szomszédos és szövetséges ország politikai tevékenységére örvendtes eredményeket hozott. Azt lehet állítani, hogy a két államférfiú, akik egyező földrajzi helyzetű államokat képviselnek, számos olyan kérdést szögeztek le, amelyben tevékenységük összhangba hozatala magától kínálkozik. Ez az együttműködés úgy politikai, mint gazdasági és közművelődési téren is jelentkezni fog.

A két államférfiú, hogy minél előbb gyakorlati eredményeket mutathasson fel, részletesen megvizsgálta a két ország közötti kapcsolatok szorosabbra tételének és kimélyítésének lehetőségeit. Úgy tudják, hogy e tekintetben szóba jött egy csatorna építése, amely a Visztulát és a Prutot kötné össze és amely hasznos közlekedési utat nyitna meg a Visztula északi folyása és a Fekete-tenger, valamint a Déli-tengerek között. Ezen az úton könnyen cserélődhetnének ki a két ország termelvényei.

Gafencu külgymiszter végül poharát a lengyel köztársaság elnökének egészségére ültette.

Vasárnap Rydz-Smigly tábornagnál és a román-lengyel sajtószövetség ülésén.

Varsóból jelentik: A román és lengyel külgymiszteriumban előzetesen kidolgozott programja szerint Gafencu külgymiszter vasárnap délelőtt fogadta volna Moscicky lengyel köztársasági elnököt. Ez a fogadtatás azonban a lengyel államfő betegsége miatt elmaradt. Ehelyett Rydz-Smigly tábornagy látta villásreggelin Gafencu és Beck lengyel külgymisztert. — Majd később Gafencu és Franassovics nagykövete a lengyel-román sajtószövetség lengyel osztályának ülésén vett részt. A román külgymiszter hétfőn délután utazik el Varsóból.

Ugyancsak diplomáciai körök úgy tudják, hogy a napirenden levő kérdések között olyanok is szerepelnek, amelyek megoldása nem csupán a két ország együttműködésével, hanem a nagyhatalmakkal és más érdekelt országokkal való együttműködéstől várható. Ezek között mindenekelőtt a zsidó-kérdés említhető.

A Curentul kiküldött tudósítója így ír:

Bármilyen is legyen más államok politikája, Románia és Lengyelország a való helyzet szempontjából nézi a jelenlegi állapotokat. E két ország úgy tekinti, hogy Varsó és Bucuresti, illetve a Balti-tenger és a Fekete-tenger között van elég hely egy politikai tengely számára, amely felé tájékozódhatnak a keleti és a nyugati államok is. Európában a Visztula és a Prut tényezőivé válhatnak ennek az együttműködésnek, a Dnyeszter és a Duna pedig szolgálatába állanak majd e munkának.

Az Universul kiküldött munkatársa szerint a két miniszter tanácskozása részletes megbeszélésekre adott alkalmat a Dunamedence, a Kárpát-alja, a keleti kérdésben és a zsidókérdés nemzetközi megoldásokra váró feladataiban.

A budapesti lapok megemlítik a „Coniek Varsavski” című nacionalista lengyel lap híradását, amely a tárgyalásokkal kapcsolatban azt a hírt közli, hogy Románia Galati kikötőben szabadzónát fog Lengyelország rendelkezésére bocsájtani.

Belgiumban a belpolitikai válságot csak házfelosztással lehet megoldani

Brüsszelből jelentik: A belga kormányválság változatlanul tart. Pierlot és Soudan kísérletei, hogy katolikus vagy szociáldemokrata pártkormányt alakítsanak, hétfőig nem vezettek eredményre. Jól értesült körökben a kormányválság okozta állapot megoldását abban látják, hogy a király rövidesen feloszlattja a parlamentet és új választásokat ír ki.

Az erdélyi római katolikus egyházmegye hódolata XII. Pius pápa előtt

Márton Áron püspök ünnepi körlevele a papsághoz és a hívő közönséghez

(Gyulafehérvár.) Március 3-iki kelettel Márton Áron erdélyi római katolikus püspök a pápaválasztás örvendetes eredményéről körlevelet adott ki, mely külső kiállításában is ünnepeket hirdet. Aranykeretbe foglalva jelent meg a körlevél és szövege szerint a következő:

Az Egyház gyásza ismét öröme fordult. Elvesztett Szentatyánk helyett a Szentlélek Isten új Atyáról gondoskodott. A rádió már az első órában az egész világnak hírül adta s az újságokból azóta ti is, Tisztelendő Testvéreim és Kedves Híveim, mind értesültek az örvendetes, nagy eseményről, hogy a bíborosok szent testülete XI. Pius utódjaként Pacelli Jenő bíborost választotta meg, aki XII. Pius néven vette át a világegyház vezetését.

Új Szentatyánk 1931 óta XI. Pius államtitkára és legfelső munkatársa volt. Megelőzőleg, 1917-től kezdve pedig pápai követ Münchenben és Berlinben. Ebben az időben egészen közelről volt alkalmunk látni az európai nemzetek kétségbeesett tusáját, a háború és az arra következő forradalmak pusztítását. XV. Benedek megbízásából a béke érdekében dolgozott s fájdalommal kellett néznie, hogy vesztés kárba Krisztus földi helytartójának minden igyekezte a gyűlölködés és az önzés hatalmával szemben. Látta, amikor a nemzetek a négy éves öldöklés után testileg és lelkileg mind lerongyolódva kimerültek, lerogytak s egymásután szenvedték végig az erkölcsi, gazdasági, társadalmi és politikai válságok újabb keresztjeit. Mint a világegyház államtitkára nyolc éven át a legmagasabb kiltással Krisztus földi helytartójának trónusa mellől és az új kor legnagyobb pápájának oldalán és útmutatása nyomán figyelte a világ eseményeit, egész terjedelmében látta és megismerte az istentagadás és istenhit harciát, méreteit, eszközeit, az emberiség életét irányító eszméket és annak mozgó rugóit. Az Oltárszentség diadalmas, nagy ünnepnapjain, az Eucharisztikus világkongresszusok alkalmával követként járt a világ legkülönbözőbb népeinél s közelről látta az egyes nemzetek bajait, lelkületét, szándékait, Isten országának lehetőségeit és akadályait a világ különböző pontjain.

A Szentlélek Uristen március 2-án a bíboros atyák által Krisztus földi helytartójává jelölte ki. Ettől a naptól kezdve Krisztus Urunk nevében alkalmával követként járt a világ ügyét és annak kimondhatatlan felelősségét. A megválasztása utáni percekben mi is és az egész katolikus világ a Szent Péter-téren összegyűlt hatalmas tömeggel együtt boldog örömben borultunk térdre, hogy Szentatyánk első áldását fogadjuk és ujjongó lélekkel adtuk hálát Istennek, hogy gondviselő jóságából elvesztett atyánk helyett néhány nap múlva ismét atyát és vezetőt kaptunk.

Ma az egész világ Szent Péter trónusa felé fordul és a pápára figyelmez. Az emberiség lelke az elszennvedett csapások következtében még gyöngye, s bajok és bizonytalanságok gyötrik most is. És a világ hatalmaskodó főnökei után várva-várja a lélek emberét, aki Isten nevében a szeretet, igazság és erkölcs hatalmával örökösök a rend és béke fölött. Szívvel, lélekkel ajánljuk fel minden erőnket, hogy Szentatyánk isteni hivatalában Krisztus Urunk szándékai szerint támogassuk. Alázattal fogadjuk, hogy parancsait, rendelkezéseit, atyai intelmeit gyermeki engedelmséggel kövéljük. Imádkozunk, T. Testvéreim és kedves Híveim,

mindennap, hogy új Pápnak számára a jó Isten engedjen hosszú és dicsőséges uralkodást, uralma alatt pedig az emberiségnek

A marosvásárhelyi római katolikus egyházközség közgyűlése

Marosvásárhely Saját tud. Rendkívül látogatott közgyűlést tartott vasárnap délelőtt fél-tizenkét óraker a marosvásárhelyi római katolikus egyházközség. Szentmise után gyűltek össze a Legényegylet dísztermében az egyházközség tagjai, hogy letárgyalják a közgyűlés tárgysorozatát.

Jaross Béla plébános, pápai prelátus nyitotta meg a közgyűlést. A megnyitó beszédében meleg szavakkal méltatta a március 2-iki pápaválasztás jelentőségét úgy a világesemények, mint a keresztény hitélet szempontjából s Isten áldását kérte Öszentsége, XII. Pius uralkodására. Bücher Lajos egyháztanácsos terjesztette elő ezután az egyházközség múlt évi zárszámadását, majd az 1939. évi költségvetést, melyeknek elfogadását kérte, rámutatva azokra a nehézségekre, melyekkel számolnia kellett az egyháztanácsnak, mikor úgy akarta összeállítani a költségvetést, hogy abban, bár szerény keretek között, de az egyházközség összes intézményeinek fenntartásáról gondoskodjanak. A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul a jelentést s Jaross Béla indítványára az egyháztanács jegyzőkönyvi köszönetet szavazott mind azoknak, akik az egyházközség vagyonának kezelése körül érdemeket szereztek.

Ezután a közgyűlés Bíró Armin egyházgondnok elnökségével jelölőbizottságot küldött ki Nagy Samu, Mandula Mihály és Vign István személyében, hogy készítsék el és terjeszték a közgyűlés elé az újonnan megválasztandó egyháztanácsosok névsorát. A közgyűlés három évre egyhangulag egyháztanácsosokká választotta Anghi Balázs, Bucher Lajos, Császár Béla, dr. Duha Tibor, Daróczy László, Dávid János, Erdélyi Elemér, Elekcs Lajos, Feichter Albert, dr. Farkasházi Ferenc, Gaál Pál, Hann Ferenc, Hornyák Béla, Harmath Sándor, Herczegh Ferenc, Izmael Márton, Jánosy Gerő, Kakucs György, Koncz Lajos, Kokos Rudolf, Kovács István, dr. Kovácsy Albert, Kulcsár Lajos, Petrovics Kálmán, Petress Kálmán, Pongrácz Tamás, Salamon Lajos, Simon Gyula, Szabó József és Tattler Mátyás egyháztárgyakat. Választ még tíz póttagot is: Kovács Adolf, Berekméri József, Csizmadia István, Dobos Károly, Haják Károly, Kádár Árpád, ifj. Lévi Pál, Naphegyi Béla, Schüle András és Vékony József személyében. Egyhangulag, ezúttal már harmadikban megválasztotta a közgyűlés Bíró Armin egyházgondnokká, aki nagy szorgalommal és körültekintéssel vezette eddig is Jaross Béla pápai prelátus böles irányítása mellett az egyházközség ügyeit. Ügyesszé dr. Farkasházi Ferencet, míg számvizsgálókká Harmath Sándort, Bucher Lajost, Salamon Lajost, póttagokká Mandula Mihályt és Vékony Gézá

adja meg a béke és rend óhajtott nyugalmát.

Hálaadásul minden plébániai templomban ünnepélyes szentmise tartassék (missa votiva de gravi in die Coronationis Papae) magán a koronázás napján, március 12-én. Előző nap az esti harangozáskor az összes harangok félóránál szóljanak.

A szentmise után ünnepélyes szentségkítéssel élénkelendő a Te Deum, csatolva a pápáért való imádságot (ex Missali vel ex Preor.), Te Deum alatt összes harangjaink hirdessék a keresztény világ örömeit és hálaát.

Az ünnepélyes hálaadásra meghívandók a hatóságok is.

választotta a közgyűlés. Az egyházi adó fellegbezési bizottságba Császár Béla elnök, dr. Duha Tibor és Kulcsár Lajos tagok, Pongrácz Tamás póttag küldettek ki.

Ünnepi mise Aradon és Pacha Ágoston püspök előadása a pápakoronázásról.

Arad. Saját tud. Jelentettük, hogy Pacha Ágoston dr. temesvári római katolikus megyéspüspök vasárnap Aradra érkezik és délelőtt 10 óraker ünnepi nagymisé mutat be a belvárosi plébánia-templomban Öszentsége XII. Pius pápa megválasztása alkalmából. A főpásztor fényes papi segédlettel mutatta be a nagymisé, ezt követően pedig magyar nyelven szólott az aradi katolikus hívekhez. Délután fél 5 óraker a Minorita Kulturház gyönyörű nagytermében a pápaválasztás lefolyását ismertette lebilincselő előadásban. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök, mint Glattfelder Gyula akkori temesvári római katolikus püspök irodaigazgatója, 1922 január elejétől február közepéig Rómában tartózkodott és alkalma volt személyesen résztvenni XV. Benedek temetési szertartásán, valamint a most elhunyt XI. Pius megválasztását követő koronázási ünnepségen.

A hallgatóságra különösen nagy vonzóerőt gyakorolt az előadás, mely nemcsak időszerevével hatott, hanem érdekfeszítő tartalmával is. Az előadást Lakatos Ottó dr. szentszéki tanácsos, aradi plébános üdvözölő szavai vezették be. A közönség, amely a Minorita Kulturház nagytermét zsúfolásig megtöltötte, az előadás végeztével elénekelt a pápai himnuszt.

Visszakerül az eredeti magyar nyelvű emléktábla Mátyás király kolozsvári szülőháza

Kolozsvárról jelentik: Jelentettük az elmúlt napokban, hogy Mátyás király szülőházáról eltávolították a magyar felirású emléktáblát, amit mint köztudomású Zala György szobrászművész alkotott. A jelentés szerint akkor közölték, hogy a városvezetés a táblát románnyelvű felirással cseréli ki és az elterjedt hírek szerint a régi táblát arra használják fel, hogy ebből elkészítsék az új románnyelvű feliratot.

Tekintettel az emléktábla művészi értékére, magyar küldöttség kereste fel dr. Bornemissza Sebastian polgármestert, akit megkértek, hogy a táblát ne semmisítsék meg. A polgármester meglepetten hallgatta az előterjesztést és közölte a küldöttség tagjaival, hogy szándékában sem volt megsemmisíteni az értékes emléket, annyira nem, hogy a közeli napokban már vissza is helyezik eredeti helyére, miután kizárólag tisztogatási céllal vették le onnan.

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.
Ara a pénz előzetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA” könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK” útján!

LEGSZEBB CSALÁDI EMLÉKKÖNYV!

Megnyilt a lipcsei világvásár

Göbbels propagandaügyi miniszter megnyitó beszédben arról szólott, hogy Németország a négyéves terv megvalósításával a külföldtől függetleníti a maga termelését

Lipcseből jelentik: Göbbels propaganda-miniszter vasárnap a lipcsei vásár megnyitása alkalmával nagyobb beszédet mondott. Kifejtette, hogy Németország a többi nagy államokhoz képest legrosszabb helyzetben van a nyersanyagokkal való ellátás tekintetében. Ennek az oka a javak helytelen elosztásában keresendő, mert ebben a tekintetben Németországot nagyon mostoha elbánásban részesítették. Ezért kell a német nép ellátásának olyan különleges intézkedéseket tenni, amik talán népszerűtlenekek, de feltétlenül a német nép érdekeit szolgálják. A nyugati demokráciák jobban tennék, ha nem bírálnák ezt a küzdelmet és Anglia nem mosolyogna a német nép erőfeszítésein, hanem őszintén a helyzet megoldására törekedne. Európát elméleti tervekkel nem lehet megmenteni és ezért Németország politikája a józan ész politikája. Németország élni akar és élni is fog! Nem lehet egy 80 milliós német népet egyszerűen csak kitörölni az európai népek sorából és nem lehet a világot javakkal bírókra és mincstelencekre felosztani.

Majd arról emlékezett meg Göbbels, hogy vannak törekvések, amelyek Németországot tönkre akarják tenni. De nem lehet Németországot éhhalálra ítélni. A négyéves terv eddigi megvalósítása is már abban az irányban halad, hogy Németországot sok nyersanyag tekintetében a külföldtől függetleníteni tudja. A négyéves terv teljes megvalósítása a teljes függetlenítést is meghozza. Amit a német vegyi ipar és egyéb termelési ágak eddig a nyersanyagok pótlására létrehoztak, azok többek, mint pótlanyagok, mert teljes értékű helyettesítői a szükséges nyersanyagoknak. A világ nem nélkülözheti a német termelést s így meg kell nyitnia piacait előtte. A lipcsei vásáron 82 államból 9800 kiállító jelentkezett, hogy a német termeléssel a forgalmi viszonyt fönntartsa. Tehát ebből is látható, hogy nevelés dolog Németország gazdasági válságáról beszélni.

Göring porosz miniszterelnök hosszabb tartózkodásra Sanremoba érkezett.

San-Remóból jelentik: Göring tábornagy,

porosz miniszterelnök vasárnap délelőtt 11 órakor feleségével együtt megérkezett San-Remó-

ba. Göring érkezésével kapcsolatosan olasz politikai körökben hangsúlyozzák, hogy a német tábornagy csak üdülés céljából utazott San-Remóba. Mégis örömmel üdvözik Göring olaszországi tartózkodását és lehetségesnek tartják, hogy hosszabb olaszországi üdülése során eszmecsereket folytat majd olasz kormányférfiakkal is

Olaszország rövidesen hivatalosan közli követeléseit a francia kormánnyal

A római francia nagykövet a pápai koronázás után Párizsba utazik jelentéstételre

Rómából jelentik: A *Voce d'Italia*-ban Virginio Gayda főszerkesztő feltűnést keltő cikket írt. Cikkében rámutatott arra, hogy a nyugati demokráciák fegyverkezése oly gyors ütemben halad a háború felé, amely minden képzeletet felülmúl. Ez az örült arany fegyverkezés már nem a védelmet szolgálja, hanem támadó jellegűnek mondható.

— Bennünket még nem nyugtalanít a nyugati nagyhatalmak készülődése. — írja Gayda. — Am biztosra vesszük, hogy midőn ezeknek a hatalmaknak a fegyverraktárai né-

hány hónap múlva megtelnek, nem fognak tovább fuvolázni a békéről. A mi számunkra sem marad más ilyenformán, minthogy hasonlóképpen felkészüljünk minden eshetőségre.

Londonból jelentik: A *Daily Mail* arról értesül, hogy Francois Poncet római francia nagykövet a pápa megkoronázása után, tehát a jövő hét folyamán, visszatér Párizsba és ki-merítő jelentést tesz a francia-olasz helyzet alakulásáról. Ennek megtörténte után Olaszország Guarillia párizsi nagykövet útján közli hivatalosan a francia kormánnyal követeléseit.

Csáky István gróf magyar külügyminiszter beszámolót mondott Sajóvárkonyban

Kifejtette, hogy Magyarország külpolitikája hálából is hűséges marad a tengelyhatalmakhoz. — Kiemelte XII. Pius pápa megválasztásának a világbékére ható nagy fontosságát

Ozdról jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter megjelent Sajóvárkonyban a Magyar Élet-Párt választmányi ülésén és beszédet

mondott. Beszéde belpolitikai részében rámutatott arra, hogy vannak politikusok, akiknek neve egyuttal programot is jelent. Ilyen politikus Teleki Pál gróf a jelenlegi miniszterelnök, aki mindenben folytatni akarja elődjének, Imrédy Bélának munkáját.

Beszéde külpolitikai részében hivatkozott Magyarországnak a tengely-hatalmakkal való kapcsolataira. Kiemelte a bolsevistaellenes egyezményhez való csatlakozás jelentőségét, amely azt jelenti, hogy Magyarország is részt akar venni annak a nemzetközi szervezetnek a megfigyelésében, amely az egész mai világ civilizációját elpusztulással fenyegeti; másrészt a csatlakozás annak a kifejezésére is, hogy Magyarország külpolitikája hű marad a tengelyhatalmakhoz. Teszi ezt azért is, mert a magyarnemzetnek alaptulajdonsága a hálá, a hűség és a köszönet barátai iránt.

Azután Magyarország népkisebbségeiről szólott a külügyminiszter és kijelentette, hogy a magyarnak minden más nemzetiségű állampolgártársát testvéri szeretettel kell magához ölelnie, mert azok is hűséges fiai a magyar hazának. Majd Pacelli államtitkár pápává történt megválasztásáról emlékezett meg gróf Csáky István. Bejelentette, hogy a kormányzó megbízásából ő maga, a magyar külügyminiszter vezeti Magyarország hódoló küldöttségét XII. Pius pápa koronázó ünnepére.

— A lelkek mai válsága idején — mondotta Csáky gróf — különösen nagy fontossága van a mostani pápaválasztásnak, mikor is olyan nagy egyéniség került a pápai trónra, akinek működésétől a legjótékonyabb hatás várható a világ nagy ellentéteinek kiegyenlítésében.

Utalt arra is a magyar külügyminiszter, hogy Magyarország külön szerencséjének tarthatja a pápaválasztás eredményét, hiszen az új pápa éppen a legutóbbi eucharisztikus világtalálkozáson több napig Magyarország vendége volt, s megragadó módon kifejezte szerető érdeklődését a magyar nép iránt

Kartagena spanyol kikötővárosban fölkelés kezdődött a vörös uralom ellen

A köztársasági hajóhad és a parti tüzérség egy része harcot kezdett a nemzetiekhez való csatlakozásért. — A fölkelők a rádiót is egész nap elfoglalva tartották

Saint Jean de Luxból jelentik: A kartage-i rádióállomás, amely eddig a vörösek kezében volt, vasárnap délelőtt váratlanul bejelentette, hogy a köztársasági hajóhad egyrésze fellázadt és harcot kezdett Kartagénában. A rádió felszólította a lakosságot és a partvédelmi tüzérséget is, hogy csatlakozzék a felkeléshez. A lakosság egyrésze valóban fegyvert fogott, a partvédelmi tüzérség pedig felszólítást küldött a kikötőben horgonyzó köztársasági hajókhoz, hogy vonják fel a fehér zászlót. Cadixből nemzeti spanyol hajók siettek a felkelők segítségére. Vasárnap egész nap folyt a harc Kartagénában.

Amint a reggeli budapesti lapok jelentik,

vasárnap estére a köztársaságiak kerekedtek ismét felül és állítólag levertek a felkelést.

Madridban Casaldo tábornok vezetése alatt köztársasági védelmi tanács alakult, mely folytatja a harcot.

Madridból jelentik: A köztársaságiak kezében lévő Union rádióállomás hétfőn reggel jelentette, hogy Madridban védelmi tanács alakult. A tanács tagjai következők: Casaldo tábornok, Besteiro Fernandez, Bala és Marin. Az elnökséget Casaldo tábornok vette át, aki rövid beszédet mondott. Bejelentette, hogy a köztársaságiak tovább folytatják az ellenállást, amíg számukra elfogadható békét nem ajánlanak nekik.

— Vagy béke vagy harc mindhalálig! — mondta a vörös nemzetvédelmi tanács elnöke.

Brodi volt ruszin miniszterelnök prágai fogságából kiszabadulva Ungvárra utazott

Megérkezésekor lelkes fogadtatásban részesítették.
Kijelentette, hogy egyelőre visszavonul a politikától

Ungvárról jelentik: Brodi András volt ruszin miniszter, akit a csehek Prágában hónapokon át fogságban tartottak, mert Ruszinszkó számára népszavazást követelt, vasárnap délután megérkezett Ungvárra. Bródit az Ungváron lakó családján kívül mintegy tízezer főnyi tömeg fogadta az állomáson, lobogódíszrel és hangos szeretetnyilvánításokkal. Az állomáson Bródit többen beszéddel üdvözölték, amire Bródi röviden válaszolt. Elmondta, hogy amit vele és a ruszin néppel a közelmúltban történt, az súlyos igazságtalanság volt. De szenvedés nélkül nincs megváltás, tehát a szenvedéseket is el kell viselni. Kijelentette ezután még,

hogy egyelőre pihenni akar és a politizálástól tartózkodik, mert cseh-szlovák állampolgárnak tekinti magát és Magyarország területén nem akar visszaélni a vendégjoggal.

Egy cseh újságírónt a magyar kormányzó elleni durva sértés miatt le-tartóztattak Ungváron.

Ungvárról jelentik: A magyar rendőrség vasárnap őrizetbe vette Valenta Emilia cseh újságírónt, aki durva kiszólásokkal kormányzó-sértést követett el. A cseh újságíró napok óta Ungváron tartózkodott, ahol lapja számára anyagot gyűjtött. Valenta Emiliát átszállították a kassai ügyészség fogházába.

Borbély- és fodrásziparosok mesterkönyvének kérdése

Külön tagolás helyett együttes mesterkönyvet kérnek az iparosok

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad borbély- és fodrásziparosok szindikátusa emlékiratot juttatott el a munkakamarához, amelyben a szakma elválaszthatatlanságára való hivatkozással „barbier și friser” elnevezés alatt kérte a mesterkönyvek kiállítását. Az új törvény, mint ismeretes, két szakmára tagolta a borbélyipart, megengedte azonban azt, hogy azok, akik a fő- és rokonszakma tanonckodás útján való elsajátítását igazolni tudják, két

mesterkönyvet kaphassanak.

A munkakamara teljesen magáévá tette a borbélyiparosok kérelmét és beadvánnyal fordult a munkaügyi minisztériumhoz és megfelelő indoklással azt kérte, hogy azok a borbélyiparosok, akiknek 1936 előtti iparendélyük van, csak egyetlen mesterkönyvet kapjanak, amelyben fel legyen tüntetve együttesen a „Barbier și Coafor” szakma.

FALÓ? Ez gyerekek való ajándék?

Nekem ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET kell vásárolnia, mégpedig

MERCUR
ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL

A nyereségből majd valódi lovat veszek!

Menjen MEG MA sorsjegyet vásárolni, mert MÁRCIUS 15. - én lesz a 19 sorsjáték 1. osztályának a húzása

„DACIA” BANK (Menetjegyiroda)
Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 9.

Villanyerővel hajtott autóbuszokat állítanak üzembe Szatmáron

A terv megvalósítása négy millió leibe kerül

Szatmár. Saját tud. Nagyjelentőségű és a lakosság kényelme szempontjából célszerűnek látszó tervet hozott nyilvánosságra Szatmár város egyesített üzemének igazgatósága. A terv értelmében a jövő év közepéig a belső személyszállítást forradalmasítják és villamos erővel hajtott autóbuszokat helyeznek üzembe.

Szatmáron évtizedekkel ezelőtt már közlekedtek villamosok, ezeket azonban a város vezetősége leállította. Néhány év óta társasgépkocsik bonyolítják le a személyforgalmat a főtér és az állomás között. Nyitott kérdés azonban, hogy a főtér és a többi városrészek között milyen módon lehetne megteremteni a személyforgalmi összeköttetést? Szatmár ugyanis az utóbbi években új városrészekkel bővült, olyanira, hogy a főmérnöki hivatal tervezetét készítette a szétterülés megakadályozására és azóta a felfelé való építkezés irányelvét követik. Az új városrészeket tehát közelebb kell hozni a belvárosához. A személyforgalom bérletének tulajdonosa már tett kísérleteket ebben az irányban, azonban a kiadásokat nem bírta el a bevétel.

Ezt a kérdést akarja megoldani az egyesített üzemek igazgatósága a villamos autóbuszokkal. Elhatározták, hogy Csernovitz mintájára, olyan gépkocsikat vásárolnak, amelyeket két, egyenként hat lóerős villanymotor hajt és kiépítik a szükséges vezetékét is. Ennek a villamos-kocsinak sok előnye van, elsősorban az, hogy szagtalan, nem üt zajt és üzemköltsége rendkívül olcsó.

A város közönsége a tervet nagy örömmel fogadta és bízik abban, hogy azt meg is valósítják, mivel a költségek mindössze négy milliót tesznek ki.

A temesvári kötelep ügyei a bíróság előtt

Tovább folyik a Suciu városi főmérnök bűnpere

Temesvár. Saját tud. A Suciu Adrian városi főmérnök elleni bűnpere főtárgyalása még mindig folyamatban van a törvényszék előtt. A tanúként kihallgatott Knöbl Emil, a városi kötelep vezetője, akit az ügyész nyílt tárgyaláson vád alá helyezett s aki ezután súlyos idegösszeomlást szenvedett, most már szintén megjelentett újra a bíróság előtt, ezuttal már védőügyvéddel. Kihallgatása s a védelem részéről hozzáfűzött kérdések során kitént, hogy ügyészülván alantas tisztviselő volt. Kötelep vezetői minőségére kinevezést nem kapott, a kötelep különben is az egyik alosztálya volt a városi mérnökségnek s felelt a főmérnök rendelkezett.

A szembesítéskor mindezeket Suciu főmérnök is igazolta, akinek, mint a telep tulajdonképpeni vezetőjének, külön háromezer lejes fizetése is volt. Knöbl és védőügyvédje emélfogva hangoztatták, hogy ha történt is visszaélés a kötelep bérlisták körül, úgy nem Knöbl a felelős érte.

Az a tény pedig, hogy a főmérnök által igénybe vett városi teherautó költségeiről szóló számlát Knöbl nem a könyvelőségnek hanem a főmérnöknek adta át, csak amellel bizonyít, hogy fellebbezője intézkedésének eleget tett. Ez ugyanis azzal kérte a számlát, hogy a városnál kedvezményt eszközöl ki.

A bíróság ezután Suciu főmérnökkel tisztázni igyekezett a munkanélküli intellektuális alkalmazásának ügyét. A főmérnök előadta, hogy évek óta él ez a szokás Temesváron. A város általában nagyszámú intellektuális munkanélkülit támogatott azzal, hogy nyugdíjjal alkalmazta őket. A polgármester vagy az alpolgármester néhány sort írt, esetleg telefonált, hogy ezt vagy azt a munkanélkülit helyezték el. A mérnökség ezután valamelyik bérlistába vétette fel őket. Volt sok olyan, például a kötelep bérlistáján, akit ellenőrizni nem tudott a telep vezetője, mert az illetőt valamelyik más városi hivatalban foglalkoztatták.

A tárgyalást folytatják.

100.000 rendezetlen állampolgárságú lakója van az országnak

Bucuresti. Saját tud. Nincs ma a romániai magyarságnak fontosabb és nagyobb tömegeket létérdeklükben érintő problémája, mint az állampolgársági névjegyzékből kimaradt polgárok ügye.

Mint ismeretes, azoknak, akik 1918 december elsején a mai Románia területén lévő valamelyik községben illetőséggel bírtak, kérték a román állampolgárságának összeírásakor a honossági lajstromokba való felvételüket. Tudjuk, hogy ezt százszázalékos mulasztották el, románok és kisebbségi egyaránt, azért az állam 1928-ban és 1933-ban az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló törvény módosításával bizonyos feltételek mellett lehetőséget nyújtott az utólagos felvétel kérelmezésére, illetőleg az utólagos bejegyzésre. De sajnos az 1933. évi törvény kedvezményeiről sem szereztek a széles néprétegek tudomást, s vagy tudatlanságból, vagy hanyagságból még mindig nagy tömegek mulasztották el az utolsó határidőt is arra, hogy az állampolgársági névjegyzékbe való felvételüket kérjék, bár ekkor már sokan tudatára ébredtek a honossági helyzet tisztázásának életbevágó fontosságára, s

az igazságügyminisztériumban mintegy negyvenezer utólagos felvétel iránti kérés halmozódott fel.

Ezeknek a kérvényeknek az elintézése azonban lassan haladt. Közben pedig számos törvényes és rendeleti intézkedés megnehezítette azok helyzetét, akik kimaradtak az állampolgársági névjegyzékből. Ezek és ezek létalapja vált ingadozóvá és szünt meg teljesen, vagy azért mert nem kapták nyugdíjaikat, vagy azért, mert a nemzeti munkavédelemről szóló törvény szigorú alkalmazása folytán meg kellett válniuk állásaiktól és állampolgársági bizonyítvány hiányában, — különösen az egy ideig némi jogi hatállyal bírt úgynevezett „dovada speciala“-nak rendeleti úton való érvénytelenítése után, —

teljességgel lehetetlenné vált számukra az elhelyezkedés.

És megindult ezeknek a szerencsétleneknek a kálváriajárása. A kérvények és levelek özöne érkezett a magyarság bucaresti jogvédő irodájához is sokan személyesen is felutaztak a fővárosba, gondolván, hogy közbenjárásukkal valamiképpen rendezni tudják állampolgársági ügyüket, de erre semmiféle újabb törvény, vagy más államhatósági intézkedés nem nyújtott lehetőséget.

Az egész kövélemény új törvény alkotását várta tehát, amely még egy határidő kitűzésével, vagy talán más, még egyszerűbb formában módot nyújtson a névjegyzékekből valamilyen ok miatt kimaradtak honossági helyzetének rendezésére.

Az erre vonatkozó 1939. évi január 20-iki új állampolgársági törvény azonban nagy csalódást hozott. Ez a törvény ugyanis kimondja, hogy a román népi származású románok lényegtelen alakítások elvégzése után elismerés útján elnyerik az állampolgárságot, illetve utólagosan bevezethetők a honossági névjegyzékbe, a kisebbségekre vonatkozólag azonban előírja, hogy akik 1924-ben nem vétettek fel az állampolgársági lajstromokba s 1928 és 1933 közt sem kérték utólagos felvételüket, a román állampolgárságról lemondottaknak, tehát idegeneknek tekintetnek.

Ez a törvény aztán teljessé tette a kétségbeesést a kimaradtak sorában.

Hogy hány erdélyi kisebbségi embert érint ez a törvény, hány Erdélyben született s mindig ott élt magyart tesz hontalanná, arra vonatkozólag még nincsenek adatok. De már országszerte megkezdődött a rendezetlen állampolgársági helyzetűek összeírása, s ennek eredményeként remélhetőleg rövidesen nyilvánvalóvá fog válni, hogy a január 20-iki állampolgársági törvény ebben a formájában, végrehajthatatlan.

Hiszen már a nagyváradi számbavétel szerint is Nagyvárad 86 ezer főnyi lakosságából csak 53.925 van felvéve az állampolgársági névjegyzékbe. Hodor Victor tartományi vezértitkár szerint pedig csak a Szamos tartományban mintegy 100 ezer olyan lakos van, akiknek állampolgársági helyzete rendezetlen.

Ezekben a számokban bent foglaltatnak ugyan a románok is, de a lakosság számarányának figyelembevételével könnyen ki lehet számítani mek-

kora kisebbségi tömegek válnak hontalanná a január 20-iki törvény módosítás nélküli alkalmazása esetén.

Érthető, hogy az egész közvélemény mély aggodalommal foglalkozik e kérdéssel. Az egyik lapban megjelent javaslat szerint a törvénynek ezután megjelenő végrehajtási utasításába kellene olyan átmeneti intézkedést bevenni, amely a kimaradtak számára az utólagos beírás lehetőségét tegye. Jogászai vélemény szerint azonban ez nem nyújt kellő megoldást; mert általános elv az, hogy a végrehajtási utasítás nem tartalmazhat többet, mint a törvény. Azért ez a megoldás, ha meg is valósul, azt a veszélyt rejti magában, hogy később egy felülvizsgálás esetén az így szerzett állampolgárságok veszendőbe mennek.

Más javaslatok egy egyszakaszos törvény hozásában találják a helyes megoldást, amely a január 20-iki törvény e beláthatatlan következményekkel járó intézkedését módosítaná.

A magyarság jelenlegi képviselői természetesen ezt az állampolgársági kérdést is felvették ama problémák sorába, amelyekre nézve a kormánytól méltányos megoldást kérnek. Valószínűnek látszik, hogy Bánffy Miklós grófnak, a magyar népközösség elnökének, Armand Calinescu belügyminiszternél történt legutóbbi kihallgatása alkalmával ez a nagyjelentőségű kérdés is szóba került. De bizonyos, hogy a magyarság képviselői ezt az ügyet állandóan szorgalmazni fogják és igyekezni fognak a kormánynál a lehetőség szerint kielégítő megoldást eszközölni ki.

Tudomásunk szerint illetékes kormánytényezők hajlandóságot mutatnak arra, hogy a kérdést a

végrehajtási utasítás keretében oldják meg; de ebben a pillanatban még komoly ígéret az utólagos beírás lehetővé tételére nincsen.

Még meg kell említeni, hogy az 1928. és 1933. évi állampolgársági törvény módosítások értelmében benyújtott kérvények elintézése körül is kedvezőlen fordulat állott be. E törvények ugyanis mint említettük, bizonyos feltételek mellett lehetővé teszik az utólagos beírás s e feltételek között szerepel, hogy a kérvényező az 1924. évi összeírás alkalmával illetőségi helyétől távol volt legyen. A bíróságok eddig arra az álláspontra helyezkedtek, hogy távollét alatt más helységben való tartózkodást kell érteni. Nemrégiben azonban a semmitőszék első tanácsa úgy döntött, hogy távollét alatt külföldi tartózkodás értendő. Tekintettel arra, hogy a semmitőszék szervezetéről szóló törvény módosítása értelmében most már a semmitőszéknek nemcsak egyesített tanácsában, hanem bármelyik tanácsában hozott határozatai is joggyakorlat erejével bírnak, az alsóbb bíróságok már meg is kezdték az említett döntés szerinti szigorított elv alkalmazását.

Már most mi a teendő?

A dolgok mai állása szerint nincs más mód, minthogy a kimaradtak adják be kérésüket honosítás — naturalizálás — iránt. De ezzel egyelőre tanácsos várni addig, amíg a magyarság vezetőinek a kormánynál folyamatban lévő közbenjárásai ebben az ügyben valamilyen eredményre vezetnek.

Akik naturalizálás iránti kérvényüket 1939 február elseje, — vagyis a legutóbbi állampolgársági törvény hatálybalépésének napja — előtt adták be és keresztények, akár joguk van a várakozási idő eltöltése alól való mentesítésre, akár pedig már letöltötték ezt a várakozási időt, kérvényt adjanak be az igazságügyminisztériumhoz, hogy iratsomójukat tegye át a honosítási — naturalizálási — bizottsághoz.

Ehhez a bizottsághoz azután 15 okmányt kell újonnan beadni.

(i. b.)

HOGY MILLIOMOSOK LEGYENEK

ahhoz nem kell az Állami Sorsjáték IV. osztályának a húzásaig várnia.

Kisérrelje meg szerencséjét MÁR A 19. SORSJÁTÉK KEZDETEKOR és vásároljon sorsjegyet az I. osztály húzására, amelynek napja

MÁRCIUS 15.

20 NYEREMÉNY A 1.000.000 LEI
10 NYEREMÉNY A 200.000 LEI
70 NYEREMÉNY A 100.000 LEI

vár önre.

Állami Sorsjáték

19 sorsjáték, I. osztály

us 7.
k
ibe
és a
rűnek
atmár
a. A
belső
amos
embe.
közle-
os ve-
asgóp-
a fő-
azon-
között
mély-
is az
oly-
ezetet
a és
köve-
kell
bérle-
ebben
birta
gyesí-
tőbu-
nintá-
yeket
ajt és
a vil-
n az.
tsége
mmel
való-
megy-
rei
nök
n vá-
még
ott. A
si kő-
aláson
össze-
enne-
yvéd-
áinté-
alam-
égére
is az
nek s
ermő-
ppen-
ese is
ngoz-
telep-
rte.
gény-
ámlát
rnök-
y fel-
yamis
dvez-
támi
alkal-
hogy
os al-
külit
mazta
r né-
vagy
ökse-
Volt
it el-
az il-
glal-

Albert István riportorozata:

Gyergyószentmiklóson magas színvonalon áll az egyesületi élet

(Második közlemény.)

Csikszereda, március hó.

A városnak természetesen megfelelő igazságügyi, erdészeti, pénzügyi, posta-, táviró- és távbeszélő-, vasúti hivatalai vannak a járási közigazgatási hatóságon kívül. A járásbíró mellett husz ügyvéd és öt ügyvédjelölt működik.

Van közoktatás is, természetesen állami kezelésben. Kirendeltsége van dr. Csiky János orvos közreműködésével a Társadalombiztosítónak is. Ennek főnöke, Gál Ferenc. Közegészségügyi szolgálat ellátására hivatott a dr. Lecca orvos vezetésével működő városi tisztifőorvosi hivatal.

A közegészségügyi helyzet általában kielégítő.

A város külterületein lakó munkás lakosság körében azonban gyakoriak a fertőző betegségek és szűkösség és egészségtelen lakásviszonyok és rosszultápláltság miatt. Ehez hozzájárul a város megfelelő ivóvízzel való ellátásának hiánya és késedelme. Mindenki nem tudja megfizetni a csomafalvi borvizet.

Városi egyházközségi élet.

A város legnagyobb egyházközsége természetesen római katolikus. Plébánosa László Ignác főesperes. A közszertartás öröndő fiatal főesperes mellett két csiki székely segédlelkész, Bartalis Tamás és Bogács István, látja el a lelkipásztori és hitoktatói terhes egyházi szolgálatot. Még két munkatárs sem volna elég annak a nehéz munkának elvégzésére, melyet most éjtel napokkal téve végeznek.

Tízret számláló híveimről — mondja László főesperes — csak a legjobbakat mondhatom. Példás hitélettel élnek, elvégzik keresztényi kötelességeiket és a nehéz gazdasági viszonyok következtében előállott helyzetben is, türelemmel küzdenek a gondokkal, folyton sokasodó bajokkal. 80%-a híveimnek székely gazdálkodó és csak 20% iparos, kereskedő és szellemi foglalkozású. Szívvel, lélekkel állunk tehát, különösen szegény elesett munkástestvéreinknek segítségére, szolgálatára. Az egyháztanács főgondnoki tisztsége betöltetlen. Erre legközelebb kerül sor. Gondnok: Madaras Agoston. Vele és 36 öntudatos, áldozatkész tanácsossal intézem a nagy egyházközség gazdasági ügyeit. Derék tanácsosaim önkéntes felajánkozással maguk házalják össze és szállítják be saját fogataikon az iskolák fenntartására szolgáló terményeket.

Színvonalas egyesületi élet.

Egyesületi életünk is — folytatja László Ignác főesperes — magas színvonalon áll. Természetesen a keresztényi eszme és szellem uralja. A Kat. Népszövetség tagozatának elnöke: dr. Csiky János. Ennek a keretében működik a Kolping Legényegylet. Dékánja: Szentpétery László, igazgatója pedig Bartalis Tamás segédlelkész. Négy szobás külön otthona van. Templomi énekkarának a vezetője: Bálint Barnabás tanító, karnagy. Alkalmi vonózenekarának karmestere: Molnár János, nótaszerző. A Kat. Népszövetségnek több ser-

leget, elsődiját, aranyérmét, diszoklevelet és babékoszort nyert negyvenhétéves nagyszerű férfikara is van. Elnöke Vákár József pápai kamarás, örmény-szertartású plébános. Karnagya: Bálint Ákos kántortanító, zeneszerző. A gyilkostól százeves fennállásának ünnepségeire „Gyilkostól szonáta” címmel huszonötperces, nagyszerű szövegű, csodásan simuló zenekari művet szerzett. Ő zenésítette meg nagylelkű Görög Joachim kanonok szövegére az énekkar kedves jellegűjét is.

A vándorfazékrendszer sikere.

Igen hitbuzgó, lelkes asszonyok a tagjai az Oltáregyletnek, Pál Sándorné elnöke alatt. Nem egészen

két év óta 136 ezer lei értékű templomi felszereléssel gazdagították az egyházi vagyont.

Leglelkesebb munkatársai a szerény székely asszonyok névtelen sokaságán kívül dr. Tütscher Edéné, László, Antalné, Fülöp Józsefné, dr. Tódor Béláné és dr. Lőrincz Károlyné. A Missziótársulat elnöknője: Benedek Péterné, aki János Sándorné segítségével és a többi lelkes munkatársakkal minden iskola évben 50—70 szegény munkásgyermeket éllemeznek az ötletes „vándorfazék” rendszerrel.

A Mária kongregációnak, mely Juliánna nővér irányításával a plébános lelkes apostoli gárdája, két osztálya van. Külön az asszonyok és külön a lányok részére. Előbbinek dr. Csiky Jánosné, utóbbinak Mihály Mariska az elnöknője. A kongregánisták egészséget, fáradságot nem kímélve, önzetlenül, esőben, sárban, hóban házalva szedik össze az iskolai adót és ők végzik a szegényügy terén a nehéz és fárasztó, jó idegeket igénylő környezettanulmányokat is. A Székely Leány és Legényegylet Bogács István segédlelkész igazgatása alatt saját otthonában, a Kat. Népszövetséggel együtt működik. Van rádiója, kétezeren felüli keresztény szellemű, oktató és nevelő kötetet számláló könyvtára. Most van alakulóban a Kat. Férfiliga. A város katolikus társadalmának férfi vezetői kérték megalakítását, külön lelki irányítás céljából.

Népjelölti téren a róm. kat. egyházközség árva és szeretetházat, valamint aggmenházat tart fenn.

Az örmény-szertartású katolikus egyházközség.

Az örmény-szertartású kat. egyházközség plébánosa Vákár József pápai kamarás, plébános. Széplelkű, finom modorú kulturált lélek, hívei, de az egész társadalma rajongásig szeretik. Egyháztanácsa, László János számadó-gondnokkal az élen a pápai kamarás elnökségével, húsz áldozatoslelkű tanácsossal működik. László gondnok nemcsak nagy szakértelemmel, körültekintő gondossággal intézi az egyházközség ügyeit, hanem jelentős anyagi áldozatoktól sem riad vissza.

Egyházközségemben — mondja Vákár pápai kamarás — majdnem egyedülállóan nem kiróvás útján állapítják meg az egyházi adót: a hívek példamutató öntudattal felajánlják és azt jószántukból pontosan meg is fizetik. Nagy segítségére van az egyházközségnek az Örmény Oltáregylet lelkes hölgygárdája, mely dr. Dobribán Antalné elnöknővel, Zárug Aladárné, Olescher Mária, Sáska Erzsike, öv. Csiby Jenőné és más lelkes, buzgó tagokkal szép eredménnyel buzgólnak a templomi felszerelés gyarapításán. A Szent Háromság örmény Legényegylet tagjai nagyobb ünnepeken, ősi vallási szertartásoknak megfelelően aszisztálnak az istentiszteleteken és ezzel emelik annak fényét. Az egyházi énekkar karnagya: Bálint Ákos.

A többi egyházak.

A református egyházközség vezetője: Dienes Balázs, fiatal és lelkes tiszteletes. Egyházi főgondnok: dr. Makray Domokos. Kiváló kulturális, társadalmi és szociális célokat valósít meg a Református Nőszövetség. Elnöknője: Székely Imréné.

A görög katolikus egyházközség vezetője: Boer Artemie kanonok a görögkeleti: Negoescu

Aurel esperes. A zsidó hitközség: Freund M. Jenő. A város összes felekezetei között, néhai Görög Joachim és a jeltelen sír alatt porladó Kassay Lajos kanonok hagyományos szellemében, példán egyetértés és összhang van, mely a hitfelekezetek vezetőinek megértő, kulturált egyéniségét dicséri. Átnemzetesítés törekvések az öntudatos és vallásos székely lakosság körében nem vezettek sikerre, amit a fejlett közösségi érzésnek lehet köszönni.

Társadalmi és kulturális élet.

A városban, talán egyedüli módon, eddig nem militarizált Önkéntes Tűzoltóegyesület működik, László Gyula parancsnoksága alatt. Van a társadalom köréből összeállított Székely Fuvózenekar is. Karnagya Molnár János, aki Pál István összetartó munkássága révén olyan magas színvonalra emelte a zenekart, hogy rengeteg első díjjal, kitüntetéssel versenyen kívül áll, nemcsak Gyergyóban, hanem egész Székelyföldön.

Meglátogattuk Márk István könyvkereskedő egyetlen kölesönkönyvtárát is.

—1804 darab, legújabb művekből összeállított kölesönkönyvtár — mondotta Márk, — a legmegdöbbentőbb közöny miatt nem felelhet meg rendeltetésének. Hat év óta a beléje fektetett tőkét sem sikerült kikeresnem. Pedig az volt a tervem, hogy jelentős áldozattal ugyan, de megtanítom a lakosságot olvasni. De nem megy. Az egész városból 14 rendes előfizetője van a könyvtárnak...

Szomorú megállapítást csak a kitűnő műkedvelőkről szerzett értesüléseim enyhítették.

— A Kábdebő Vidor és Deér Kálmán öröke. — mondja Vákár József pápai kamarás — Csiby Lajos vezetése alatt igen tehetséges műkedvelő gárda nevelkedett fel. Solti Janka színművész és Polgár József zeneszerző rendezésében Csiky Alizka, Gaál Ketty, Karácsony Irénke, Irmska és Margit, Lőrincz Viola, Mihály Mária, Málnássy Erzsike, Nagy Piroška, Pallavits Annuska, Vékás Pirike, Zárug Lenke, Medve Sándor, Kábdebő Tibor, Zárug Aladár, Zárug János, Straszker József, Szentpétery László, Málnássy Antal, Portik Lajos, Puskás Bálint és más tehetséges műkedvelők nagyvárosi színvonalu előadások pompásan alakított szerepeiben szolgálják a magyar kultúrát, az egyetlen állandóbb jellegű mozgófényképszínház mellett, mert ennek a 13 ezer lakost számláló városnak és a kilenc gyergyói községnek, tehát mintegy hatvan ezer embernek részére nincs helyi magyar ujság. Egyidő óta. Pedig vannak derék tollforgatók a városban, köztük dr. Csiby Andor, Csiby Lajos, dr. Csiky János, Blénessy Alajos. A csikszeredai „Csiki Lapok” gyergyói rovata pótolja némileg ezt a hiányt, mondanunk sem kell szükreszabott keretekben. A román lakosság részére „Gazeta Ciucului” címen jelenik meg Anastasiu liceumi tanár szerkesztésében egy hetilap.

Folytatjuk.)

„Tanítók háza” építését vették tervebe a csikmegyei állami tanítók

Csikszereda. Saját tud. A 471 tagot számláló Csikmegyei Állami Tanítók Egyesülete legutóbb tartott igazgatósági ülésében olyan értelmű határozatot hozott, hogy a megyeszékhelyen több évvel ezelőtt vásárolt és az állomáshoz közelifkvő beltelekjen teljesen kor- és ujszerű „Tanítók háza”-t építi fel. Az építkezéshez szükséges költségek rendelkezésre állanak úgy, hogy az építkezéseket már ezen a tavaszon megkezdhetik.

A „Tanítók háza”-ban nyerne elhelyezést az egyesület irodája, könyvtára, megfelelő olvasó és szórakozó teremmel. Ide költöztetnék természetesen a „Tanítók bankja”-t is. Az egyesületet az a cél vezérli, hogy a felépítendő nagyszabású épület valóságos otthona legyen a félezret számláló megyei tanítósnak. Ennek hiányát a tanítók eddig is nagyon érezték. E célból vendégszobákat is létesítenek megfelelő élelmezési berendezéssel és vezetőséggel.

Az igazgatóság azzal a mezzemenő elgondolással is foglalkozik, hogyha anyagilag megerősödik az egyesület, akkor az állami tanítók középiskolába járó gyermekei kedvezményes elhelyezkedésére, bennlakással is kihívják a „Tanítók háza”-t, egyelőre Csikszeredán, a megyeszékhelyén, de későbbben Gyergyószentmiklóson és a járási székhelyeken is.

Cronin:

Ezt látják a csillagok...

A világhírű szerzőnek ez a főmunkája az angol bányavidéken játszódik le. Mély és meghatározó emberi sorsok sokasága adja meg az általános angol világbirodalom tökéletes körképét. Ritkán látott be valaki annyira a hatalmas birodalom belső válságainak titkaiba, mint Cronin, aki a változó földi sorsokat a változatlanul örök csillagok fényénél mutatja be. — Cronin embereket alkot; embereinek sorsa valóság, minden tettük mély szükségességből ered és ezért, életük az egész emberiség tipikus vonásait tükrözi. Humor és tragikum váltogatják egymást könyvében és ért hozzát, hogy mindkettőtől tökéleteset nyujtson.

A könyv ára füzve 314 lei, kötve 414 lei.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félfévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félfévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**
Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-utató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Nyugatról borulás, északon eső. Az erős éjszakai fagy megszűnik.

ÜNNEPI EMLÉKÜLÉST TART A ROMÁN AKADÉMIA I. KÁROLY KIRÁLY SZÜLETÉSÉNEK ALKALMÁBÓL. Bucurestiből jelentik: Iorga Miklós javaslatára a Román Akadémia elhatározta, hogy ünnepi emlékülést tart I. Károly király születésének centenáriumának alkalmából.

DR. ZIGRE MIKLÓS KULTUSZMINISZTER GASSULO PÁPAI NUNCIUSNÁL. Bucurestiből jelentik: Dr. Zigre Miklós kultuszminister látogatást tett Andreas Cassulo pápai nunciusról. A kultuszminister és a nunciussal hosszasan elbeszélgettek. Dr. Zigre Miklós kultuszminister kihallgatáson fogadta Petre Georgescu tábornokot, az Ujjászületési Front gárdájának parancsnokát. Georgescu tábornok a gárdák szervezéséről tett jelentést a kultuszministernek.

Zürichi zárlat. Párizs 11.66 fél, London 20.63 fél, Newyork 440 egynyelcad, Brüsszel 74.05, Milánó 23.15, Amsterdám 233.80, Berlin 176.70, Prága 15.06, Varsó 83, Belgrád 10, Bucuresti 337.

ÓRIÁSI RÉSZVÉTEL MELLETT MENT VÉGBE DR. ROTT NÁNDOR TEMETÉSE. Veszprémből jelentik: Nagy és általános részvétel mellett helyezték örök nyugalomra dr. Rott Nándort, a veszprémi egyházmegye elhunyt püspökét. A magyar kormány képviselőjében Hóman Bálint kultuszminister jelent meg a temetésen, az ünnepi gyászmisét pedig dr. Tóth Tihamér, az új veszprémi püspök végezte.

5772 magyar tagja van eddig az állampárt szatmári külön tagozatának. Saját tud. Az állampártba Szatmáron folynak a jelentkezések. A kisebbségi lakosság külön listákra iratkozott. A magyar jegyzékben eddig 5772 tag szerepel, míg a zsidó listának 1700 tagja van. A közös listára ezzel szemben négyezer ember iratkozott, köztük a vasuti személyzet, a közüzemek alkalmazottai, valamint a gyárakban foglalkoztatott tisztviselők és munkások, nemzetiségre való különbség nélkül.

MÁRAMAROSSZIGETEN A RENDŐRSÉG VEZETÉSÉT UJBÓL ÁTVETTE MESESEAN TRAIAN FŐKAPITÁNY. Máramarossziget. Saját tud. Ünneplényes keretek között vette át a máramarosszigeti rendőrségi ügyek vezetését Pánisoară csendőrnagyától Mese-sean Traian rendőrfőkapitány, aki a legújabb rendelkezések értelmében teljhatalmu vezetője a máramarosszigeti rendőrségnek.

Misszió a nagyvárad Szent László-templomban. Saját tud. P. Hajdu Béla szentferencdi atya vasárnap este negyed nyolc órakor tartotta első nagybőjti szentbeszédét a Szent László-templomban a nők számára. P. Hajdu Béla a hét folyamán minden este negyed nyolc órakor tartja szentbeszédeit. A nők szentbeszéd-sorozatát vasárnap március 12-én a délelőtti nagymisével ér véget. Március 12-én este kezdődik a szentbeszéd-sorozat a férfiak részére, amely március 19-én, Szent József napkor főpásztori szentmisével fejeződik be. Itt írjuk meg, hogy Szent József napkor nagyvárad Központi Katolikus Legényegylet, az egyesület fényes ünnepségsorozat-tal teszi emlékeztetését ezt a napot. Az ünnepségek előkészítését külön jubileumi rendezőbizottság végzi nagy körültekintéssel.

Bőjti áhitat. A nagyvárad evangélikus egyház e bőjti időszakban minden szerdán délután 6 órakor áhitatot tart a nagyteremben, melyre a hívek figyelmét ezúton is felhívja az egyház előjárósága.

Érdekes vallás-kiigazító per. Marosvásárhely. Saját tud. Érdekes pert tárgyalt a marosvásárhelyi ítélőtábla. Păcurar gyergyószentmiklósi ügyvéd évekként ezelőtt nősült s feleségül vett egy római katolikus leányt. Az ügyvéd a házasságkötés alkalmával reverzálist adott arra vonatkozólag, hogy a házasságból születendő gyermekek a római katolikus vallást kövessék. Közben Păcurar bejelentette az állami anyakönyvi hivatalban, hogy személyében is áttér a római katolikus vallásra, de amíg a törvényes harminnapos határidő letelt volna, megváltoztatta szándékát s újabb bejelentést tett, mely szerint visszatér a görögkeleti vallásra. Ezzel kapcsolatban az állami anyakönyvvezető a gyermekek vallását kiigazította a görögkeleti vallásra. A gyulafehérvári római katolikus püspökség kérését adott be a csikszeredai törvényszékhez, melyben kérte, hogy igazítsák vissza a gyermekek vallását az apa által adott reverzálistnak megfelelően római katolikus vallásra. A törvényszék a kérést azzal utasította vissza, hogy a püspökségnek az ügyben nincs perképesége. Fellebbezés folytán az ügy a marosvásárhelyi táblához került, ahol a püspökség képviselőjében dr. Gyárfás Elemér terjesztette elő a kérést, illetve az arra hozott ítélet fellebbezését. A tábla azonban nem vette figyelembe dr. Gyárfás érvelését és a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

NAGYVÁRAD UJ RENDŐRKVESZTORA. DR. CLONȚA EUGEN ÁTVETTE A RENDŐRSÉG VEZETÉSÉT. Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt érkezett le a nagyvárad rendőrségre a belügyminister rendelkezése, amelynek értelmében Fodor Lőrinc delegált rendőrkvesztor helyére dr. Clonța Eugen, a központi sziguranca vezérigazgatóság főtisztviselőjét nevezi ki. Az új rendőrkvesztor erdélyi származású. Nagyváradon végzte középiskolai tanulmányait és itt szerezte meg jogi doktorátusát is. Éveken keresztül mint igazgató működött a kolozsvári rendőrségen és onnan került át a központi állambiztonsági szervhez. Dr. Clonța Eugen vasárnap délelőtt érkezett meg Nagyváradra. A rendőrségen Fodor Lőrincel az élen a rendőrtisztikar fogadta. Átvette a rendőrkvesztura vezetését, majd a délutáni vonattal Kolozsvárra utazott, ahol a helytartóságon késő délután tette le a hivatali esküt. A rendőrigazgatói teendőket továbbra is Fodor Lőrinc látja el.

Letartóztatási végzés veszedelmes tolvajok és orgazdák ellen. Nagyvárad. Saját tud. Az ügyészség letartóztatási végzést adott ki Josip Ersebet ellen, aki Sándor József nagyvárad lakosától 2700 lei készpénzt és különböző háztartási cikkeket lopott el. Hasonlóképpen letartóztatási végzést adott ki Szabó János és Kocsis Sándor rovatmultu tolvajok és Moldovan Ioan orgazda ellen is. A két tolvaj nagymennyiségű cipőtlapat lopott Kande! Hermann kereskedő üzletéből.

A TEMESI KIRÁLYI HELYTARTÓ DÉVAI LÁTOGATÁSA. Déva. Saját tud. Dr. Marta Alexandru királyi helytartó szombaton a déli órákban érkezett autóval Dévára. Délután 5 órakor a prefektura díszteremben általános megyei közigazgatási értekezlet volt, amelyen résztvettek a főbírák, a városok primárai, a dévai hivatalfőnökök s a vezető dévai járás jegyzői. Este 7 órakor szűk körű vacsora volt, mely után a királyi helytartó megtekintette a védnöksége alatt lefolyó s a katonai előkészítők által rendezett kultur-dísz-ünnepélyt. Vasárnap délelőtt 10 órakor meglátogatta a tavaly árvízújtotta s most ujonnan épített Herepea községet, onnan pedig Opiskire utazott, ahol megtekintette a nemrég létesített „Falusi iskolát”. A királyi helytartó vasárnap délután indult vissza Temesvárra.

Leszállították a hamis ezresekkel fizető marhakereskedő büntetését. Marosvásárhely. Saját tud. Abüntetőtábla tegnap tárgyaltá Rittmann Mayer mezőbándi marhakereskedő és társainak büntetését. Rittmann azzal vádolták, hogy hamis ezrelesekkel hozott forgalomba a bándi országos marhavásáron, amiért hatévi börtönnel büntették, társait pedig három-négy évi börtönnel ítélte a törvényszék. Most a büntetőtábla lényegesen leszállította büntetésüket, amennyiben Rittmann büntetését két évben, míg társai büntetését egy-egy évben állapította meg a büntetőtábla.

ZENEKRITIKA

A házikisasszony, aki nagyon hamisan zongorázik, megkérdi a vendégtől:

— Szereti Beelhovent?

— Igen, — mondja az udvarias vendég, — de azért csak járjssa tovább nyugodtan

Halálozás. Nagykároly uri társadalmát mély gyász érte, özv. Pellet Gyuláné született Halmay Ilona 88 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Temetése szombaton volt a római katolikus egyház szertartásai szerint, igen nagy részvét mellett. Gyászolják: marosnémeti Balika Sándorné szül. Pellet Mária leánya, marosnémeti Balika Sándor veje, marosnémeti Balika Katalin férj. Főgel Kálmánné, marosnémeti ifj. Balika Sándor unokái, marosnémeti ifj. Balika Sándorné szül. Lénárd Mária unokaménye, dobriai és hosszúmezői özv. Tóth Károlyné szül. Kátay Ilona unokahuga, valamint a nagyszámu rokonság. Főgel Katinka, Balika Sanyika és Balika Judith déduonkái.

A HOSSZUASZÓI VISSZAELESEK VÁDLOTTAI A BÍRÓSÁG ELŐTT. Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt tárgyalta a büntetőtábla tanácsa azt az emlékeztető sikkasztási és visszaélési bűnügyet, amelyet az olvasók „Cărbunanru-ügy” néven ismernek. Az ügynek a fővádlottja ugyanis Cărbunanru községi bíró és Enescu hosszúaszói jegyző. A hétfői tárgyaláson a vádlottak teljes számban megjelentek. Ott ült a vádlottak padján Hosszuaszó és a környéki községek vezetői, tanácsos-testülete. Az ügyben érdemleges döntést nem hoztak, amennyiben a bizonyító eljárás végeztéig a tárgyalást e hó végéig elhalasztották.

Öt gramm, tíz lei értékű „ezerédes”-ért huszonöt ezer lei pénzbírság. Csikszereda. Saját tud. Péter Józsefné gyergyószárhelyi székely asszony öt gramm „ezerédes” vásárolt saját céljaira, tíz leiert. Alighogy átvette a zacharint, a kincstár egy embere jelent meg nála és a megtalált bizonyíték alapján kihágási jegyzőkönyvet vett fel. A kincstári hatóságok 25.000 leire bírságotlakt meg a jöhszeműséggel védekező asszonyt. Péter Józsefné természetesen a súlyos bírságot megfizetni nem tudta, mire átváltoztatták hathavi elzárásra. Ez ellen előterjesztéssel élt a büntetését már megkezdő székely asszony, amelyet a bíróság elfogadott: felmentette a kihágás alól, elrendelte azonnali szabadlábra való helyezését, tekintet nélkül a kincstári képviselő fellebbezésére.

NE HAGYD FELÜGYELET NÉLKÜL A GYERMEKET! Csikszereda. Saját tud. Tragikus példának egész sorozatával már több ízben mutattunk rá arra a bűnös gondatlanságra, mely sok ártatlan gyermekéletet követelt már különösen a Székelyföldön lelkiismeretlen szülők hanyagságából. Az ártatlan kis ötéves Csedő Jóska szomorú esete ismételtelen csak azért kívánkozik nyilvánosság elé, hogy intő és elrettentő példaképpen szolgáljon. Csedő Lajos és felesége, csikbánkfalvi lakosok a szomszédba távoztak rövid időre és felügyelet nélkül a konyhában hagyták a kis Jóskát. A gyermek kinyitotta a kályha ajtaját, ahonnan tüzes, lángoló fadarab esett ki. Miközben a fát vissza igyekezett tenni a kályhába, ruhája tüzet fogott és olyan súlyosan összeégette a gyermekét, hogy sérüléseibe behalt. A szülők ellen gondatlanságból okozott emberölés címén eljárás indult. De ettől eltekintve, annakidején még Isten ítélőszéke előtt is számot kell adniok egy elmuló, megölt kis emberéletéért.

Újabb gyanúsítás egy régi pénzügyi visszaélési ügyben. Arad. Saját tud. Néhány esztendővel ezelőtt nagy szabású visszaélésekre jöttek rá az ellenőrző közegek az aradi pénzügyigazgatóságon. Az ügy pipattanásakor Prokopovici József tisztviselő öngyilkos lett, feleségét és Miklósi pénztárosát adopentárosat a bünygyi hatóságok letartóztatták. Több tárgyalást tartottak az aradi törvényszék előtt, majd az ügy a temesvári tábla elé került, amely jogerősen öt-öt esztendői fogházra ítélte Prokopovici Józsefnét és Miklósi pénztárosát. A két elítéltet azonnal letartóztatták, mert a vizsgáló befejeztével szabadlábra kerültek és jelenleg büntetésüket töltik az aradi ügyészségi fogházban. Az elmúlt napon Miklósi terjedelmes feljelentést juttatott el Ionescu Petre főügyészhez, amelyben előadta, hogy miután azok a személyek, akik azt ígérték, hogy segítségére lesznek, cserbenhagyták és mivel ő tulajdonképpen ez-kért a szomszédokért ártatlanul szenved, most azt akarja, hogy ezek is elnyerjék büntetésüket. Miklósi szerint több pénzügyigazgatósági tisztviselő van érdekelve az ügyben. Ionescu Petre főügyész és Murgescu Nicolae, a második számu vizsgálóbírói hivatal vezetője, a feljelentés nyomán kiszállították a helyszínre és megkezdtek a vizsgálatot abban az irányban, hogy a feljelentés adatai mennyiben felelnek meg a valóságnak.

Temetés. Schopper Györgyné szül. Kubicek Mária 84 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a Grivitei-utca 22. számu gyászháztól. (Erdélyi „Concordia”.)

Csendőrkékre kerültek a szentkatolnai szövetkezet betörői. Kézdivásáru. Saját tud. Pár héttel ezelőtt jelentettük volt, hogy a szentkatolnai Hangya Fogvasztási Szövetkezetet ismeretlen tettesek éjnek idején kirobbanták. Most Lemhény községben a csendőrség munkaközben tettenért egy cigánybandát, akik a terhelő bizonyítékok sulya alatt bevallották, hogy a szentkatolnai betörést is ők követték el.

A csikszentkirályi malomgégés ügyében megállapította a bíróság a tulajdonosok felelősségét. Csikszentkirály. Saját tud. Annakidején jelentettük, hogy egyik vasárnapra virradó hajnalban, amikor üzemzűnet volt, leégett a csikszentkirályi, dr. Kemény Miklós ügyvéd és Márton Béla kereskedő tulajdonát képező malmalom. A biztosító-intézet nem akarta megfizetni a biztosítási összeget és azt állította, hogy a tulajdonosok elmulasztották a biztosítási okiratban kötelezőleg előírt elővigyázati és gondossági intézkedéseket. Emiatt bíróság elé került a dolog. A törvényszék a két tulajdonos gondatlanságát megállapította és egyenként háromezer lei pénzbüntetésre ítélte. A biztosítási díj tekintetében tárgyalások folynak.

AHOL A MINISZTERELNÖK EGYBEN A LEGELŐ GYAKORLÓ SEBÉSZ. Fokvárosból jelentik: Sir Henry Stanley, Dél-Rhodézia kormányzója, súlyos és mérész sebészi műveletet végzett H. M. Higgins, Dél-Rhodézia miniszterelnöke, aki egy szerszám az ország legelső gyakorló sebésze. A miniszterelnök minden délelőtt két órát tölt a salisbury klinikán, ahol személyesen végzi a legbonyolultabb sebészi műtéteket, azután a sebészközpont levélve, a miniszterelnöki palotába megy, ahol az ország kormányát vezeti. A kiadott hivatalos közlemény szerint a kormányzó állapota komoly, de kielégítő és a műtét fényesen sikerült.

Megjavult a fegyházban a rossz utra tévedt noka. Ds. Saját tud. Vigh János széki földművelő legény hosszú időn keresztül rendszeresen lopkodta a buzát nagyapja magtárából, míg nem egy szép napon az öreg Győri János lefűlte és csendőrkékre adta rossz utra tévedt unokáját. Annakidején a dési törvényszék kétévi fegyházra ítélte a bűnös legényt, aki másfél évet ki is töltött a rászabott büntetésből. Mivel a fegyházban Vigh János példásan jó magaviseletet tanusított, a bíróság mai tárgyalásán a büntetést hátralevő részét elengedte. A fiatal legény — aki ezerszer is megbánta már bűnét — elhagyta a fegyházat.

A lázas, lüktető élet felőrli az erőt, azért szükséges a valódi Diana sóborszert bedörzsölnés.

Egymásnak rohant két aradi gépkocsi. Arad. Saját tudósítónk jelentése: Könnyen végzetessé válható gépkocsi-összeütközés történt vasárnap Aradon a koraesti órákban. A Crisan-utcából nagy sebességgel fordult ki a körutra az Ar. 25. jelzésű magángépkocsi. A város háza irányából ugyancsak nagy sebességgel közeledett az Ar. 224. számú bérgepkocsi. Az utkeresztződésnél a két autómobil egymásnak szaladt. Mindkét autó valamennyi ablaka betört, a taxiban ülő személy a kezén szenvedett sérüléseket. A vizsgálat megindult az összeütközés okának kiderítésére.

Telekknövyi térképek légi fényképezés útján. Rómából jelentik: Olaszország területének új telekknövyi térképfelvételét légi fotogrammetria segítségével oldották meg. A telekknövyi térképeket 1:2000 méretarányban készítették légi fényképezés útján. A fűvételek annyira előrehaladtak, hogy már elkészült 245.000 hektár terület légi térképe. Ez a legnagyobb arányú nagyléptékű légi kartográfiai munka, amelyet eddig az egész világon végeztek. Az új térképlapok néhány példányát bemutatták Mussolininak is. A Duce megállapította, hogy a légi fénykép útján készült telekknövyi térképek használatát még ki lehet terjeszteni és ennek megfelelő utasítást adott a légi térképfényképezés kifejlesztésére.

Egy nap alatt hat munkásszerencsétlenség történt Nagyváradon. Saját tud. Az elmúlt 24 óra fekete napja volt a bányavidéki munkáségnak. A betegséggel járó kórházba hat súlyosan sérült munkást szállítottak be, akiket az állami és magánbányákban ért szerencsétlenség. Bereczky András munkás lába két vasgerenda közé szorult és eltört, Bitsenczy János bányász a Petrosani egyik tárnájában robbantáshoz készülődött, a dinamit azonban korán robbant fel és a felszakadó kőzet eltörte a Bitsenczy balkarját. Ernszt János Fernezyen egy magas állványról leesett és súlyos belső zúzódásokon kívül vállperctörést is szenvedett. Duma Auréla, a Petrosani bányájában hatalmas szikla esett és gerinctörést okozott. Mahi Andrásnak egy sinkocsi a lábát törte, míg Jacikó Simon a kohókemencéből kiáramló gázaktól súlyos mérgezést kapott. A munkásszerencsétlenség áldozatait gondos ápolás alá vették.

KÖZGAZDÁRSÁG

Országszerte megindulnak a közmunkák

A tavasz közeledtével országszerte megindulnak a közmunkák. Új utak, hidak épülnek, jókarba helyezik a meglévőket és sok munkáshoz jut ezzel kenyérhez. Alábbi tudósításaink számolnak be a tervezett közmunkákról:

Kettős vágányt építenek Déva és Piski vasúti állomás között.

Dévai tudósítónk jelenti: A napokban a dévai állomáson a Piski felé vezető vasúti vágány mentén mintegy 30—40 munkás jelent meg. Érdeklődünk s megtudtuk, hogy Déva és Piski állomás között ezzel megkezdődött a kettős vasúti sínpar lefektetésének munkálata. A vasút ugyanis úgy döntött, hogy ezentúl minden vonat Piskire fog befutni. A kettős vágány lefektetése kapcsolatban van a Déva—Brádi tervbe vett új vasútvonallal is. Ugyanis ezen a részen a mérési munkákat már megkezdtek s minden valószínűség szerint áprilisban már hozzá fognak a vonal megépítéséhez s ebben az esetben valóban szükség lesz a kettős vágányra Déva és Piski között. Mind a kettő Déva megyeszékhely forgalmát fogja növelni.

Kijavítják a Szlatina—Máramarossziget közötti Tisza hidat.

Máramarossziget. Saját tud. Még a mult év folyamán tervbevette az akkori csehszlovák kormány, hogy a Máramarossziget—Szlatina közötti Tisza híd Csehszlovákia fele eső részét kijavíttatja. A közbejött politikai változás folytán a terv keresztülvitelére nem lehetett volna a közeljövőben számítani. Hír szerint Volosin ruszinszkoii kormányelnök a híd kijavítását végérvényesen tervbevette.

Kettős tenyészállatkiállítás és vásár Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap Nagyváradon kettős tenyészállat kiállítás és vásár kezdődött meg. A városi sertéshizlaldában a Biharmegyei Gazdasági Egyesület a helyi mezőgazdasági kamara támogatásával rendezte meg tenyészkan-kiállítást, az állatvásártéren pedig a biharmegyei mezőgazdasági kamara rendezett tenyész-bikakiállítást.

A tenyészkan kiállításra 7 biharmegyei uradalom küldte el nemes állatpéldányait és pedig: a görögkeleti püspökség, a Gyémánt testvérek, a Bessenyei, Kemény testvérek, Bartsch József és Teleki Ferenc gyapoltyi, valamint Mahler György siteri uradalmak. Szintén ezen a kiállításon szerepeltek Markovits Kálmán inandi földbirtokos és László Andor földbirtokos nemes tenyészkosai is. A kiállítás ragyogó napsütéses időben nyílt meg és azon a megye sok mezőgazdája vett részt. Ez alkalomból Nagyváradra érkezett a EGE képviselőiben Telegdy László központi felügyelő és gróf Teleki Ádám, az Erdélyi Gazda főszerkesztője is.

A kiállítás megnyitása után a bíráló bizottság a következő tagokból alakult meg: Niste Jakab, Markovits Kálmán, K. Balogh Ferenc, Corboiu János mezőgazdasági kamarai igazgató, Popoviciu főállatorvos és Georgescu agronom. A bizottság a kitűzött díjakat következő sorrendben ítélte oda: 1. Gyémánt testvérek, 2. Kemény testvérek és Bessenyei uradalom, 3. Bartsch József Szalárd, 4. Görögkeleti püspökségi uradalom, 5. Mahler György siteri földbirtokos.

A nagvsikerű tenyészkan-kiállítás rendezéséért Koppány Rezsőt az EGE biharmegyei felügyelőjét illeti elismerés.

A másik kiállítás az állatvásártéren zajlott le, ahova sebbnél-sebb tenyészbikák seregét hajtották fel ez alkalomból a biharmegyei gazdák és uradalmak. A bíráló bizottság itt elsőfokú elismeréssel jutalmazta a görögkeleti püspökség uradalmát és Halpert Lajos hegyközkovácsi földbirtokost, a tíz darab egyenként 1000 leies jutalomdíjat pedig 10 román gazda között osztotta ki.

és a tavasz folyamán meg is kezdik a híd javítás munkálatait. Feltéve, ha lesz hozzá anyagi fedezet.

Javítják a máramarosszigeti törvényszék épületét.

Máramarossziget. Saját tud. Máramarosszigeten a törvényszék épületében lázas munka folyik. Az épületet dr. Simonca Emil törvényszéki főelnök közbenjárására úgy kívül, mint belül kitarozzák. A munkálatok előre láthatólag még pár hetet vesznek igénybe.

Nagyszabású útépítési munkálatok Szamos-megyében.

Dés. Saját tud. A munkára alkalmas idő beálltával Szamos-megyében is megkezdődnek az útépítési munkálatok, — a Halmi—Dés között útszakaszon.

Az ötvenhárom kilométeres szamosmegyei részen egy kilométer hosszúságú útnak az átépítése átlagosan három és félmillió leibe kerül.

Szatmár városa is készül a kormány útépítési tervének végrehajtására.

Szatmár. Saját tud. Szatmár város erdőüzeme már felkészült arra, hogy a Szatmár—Halmi—Dés—Kolozsvar közötti útépítési munkamenet fennakadást ne szenvedjen. A megyében levő kőbányák és kőzúzóik ugyanis már a mult évben sem tudták fedezni a szükségletet. Ezért az erdőüzem vezetősége elhatározta, hogy az avasi köüzemet kibővíti és félmillió lei költségen új kőzúzó gépet szerez be. Ugyanakkor kimondták, hogy kitermelésre alkalmas erőket vásárolnak.

Olcso gyümölcsfa oltványokat oszt szét a dési mezőgazdasági kamara. Ds. Saját tud. A dési mezőgazdasági kamara, a gyümölcsstermelés fellendítése érdekében, tavaszi ültetésre, olcso gyümölcsfa oltványokat oszt szét. Jelentkezéseket még március 10-ig fogad el a kamara, míg az oltványok körülbelül a hónap közepe táján kerülnek kiosztásra.

Lótenyésztő telep létesül Arad megyében. Arad. Saját tud. Az aradvármegyei állatorvosi szolgálat a városi állatorvosi hivattal együtt Nonius lótenyésztőtelepet létesít Arad egyik külvárosában, Gájban. A tenyésztőtelep létesítésére vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak. Itt említjük meg, hogy az aradmegyei állatorvosi szolgálat Tureanu Nicolae dr vezető főorvos irányítása mellett megkezdte Arad megye állatállományának felülvizsgálását. A megyei állatorvosi kar tagjai a megye minden háziállatát megvizsgálják és a vizsgálat eredménye alapján indul meg a megye állatállományának gyarapítására és az egészségügyi állapot fellendítésére irányuló munka.

* A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epe-najtó a dr Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Eredményes munkát végez a dési munkásközvetítő hivatal. Ds. Saját tud. Alig két hónapos multra tekinthet vissza a dési munkásközvetítő iroda, máris megállapítható, hogy fontos és valóban szükséges intézménnyé lett gazdagabb Szamos megye. A dési hivatal már élénk összeköttetésben áll az ország valamennyi elhelyező irodájával s napról-napra örömdetesen emelkedik mind a szellemi, mind a fizikai munkások elhelyezésének a száma. Az állami hivatal teljesen díjmentesen áll a nagyközönség rendelkezésére elhelyezkedést érintő ügyekben.

Tojástörő nagyüzemek Angliában. Londonból jelentik: Sir Adrian Baillie képviselő előadta az alsóházban, hogy valóságos iparágga fejlődött újabban Angliában az importált tojásek külföldi származását jelző bélyegzőnyomatok eltüntetése, hogy a tojáseket belső áruként lehessen eladni. Hullban valóságos „tojástörő nagyüzemek” alakultak.

Bensőséges melegséggel ünnepelték meg Veress Gyula művezető 50 éves jubileumát

Nagyvárad. Saját tud. Ritka és bensőséges ünnepség zajlott le szombaton este a Balaskó-vendéglő nagytermében. Veress Gyula, a Szent László-nyomda érdemes művezetője 50 éves munkásságának jubileuma alkalmából társasvacsorára gyűltek össze jóbarátai, nyomdászársai, valamint a „Magyar Lapok” és „Néplap” szerkesztőségi és kiadóhivatali gárdája.

Vacsora előtt Róff József rövid beszéd keretében ismertette az öszejeövetel tulajdonképpeni célját. Ötven év nagy idő egy ember életében, főleg ha azt szüntelen munkásságban tölti el. Vacsora közben id. Nagy Imre emlékeztet meg Veress Gyula 50 esztendőes érdeműs munkásságáról és a jubiláns életrajzi adatait sorolta fel.

Leitner Ferenc, a Szent László-nyomda személyzetének nevében mondott melegszerű köszöntőt. A nyomdász személyzet határtalan szeretetét, megbecsülését és együttérzését tolmácsolta a melegszerű és fáradhatatlan tevékenységű művezetőjüknek. 50 éves jubileuma alkalmával anyagiakban ugyan ott tart Veress Gyula, ahol félvszázaddal ezelőtt kezdte — mondotta többek között. — De nem csügged és kitartó lelkesedéssel dolgozik tovább. Szeretreméltó és mindenkor önzetlen személyiségével és közvetlen modorával otthonná varázsolta a keresztény nyomda munkatereit. A Szent László-nyomda munkái nevében emléklapot nyújtott át az ünnepeltnek. A művészi kivitelű emléklapot Radványi Román Károly művész tervezte és festette.

Hübschenberger József alelnök, a nagyváradai Nyomdász Szövetség és a Kolozsvári Központi Kerület nevében mondott köszöntőt és átadta a nyomdászok ajándékát. Beszédében példaképül állította az ifjú generáció elé Veress Gyulát és annak érdeműs munkásságát. Kitért a szervezeti mozgalomra is, amelynek Veress Gyula félvszázada kitartó és lelkes harcosa.

Dr. Paál Árpád a „Magyar Lapok” főszerkesztője, a „Magyar Lapok” és a Szent László-nyomda igazgatósága, a „Magyar Lapok” szerkesztősége és kiadóhivatala nevében köszöntötte Veress Gyulát. Emlékeiből elmondotta, hogy hogyan ismerkedett meg a nyomdászok világszervezetének, az emberszeretet megvalósítására haló szép tevékenységével és hogyan kapott maga is a nyomdászársadalmától segítséget egy újságírói munkásságában, mint lapvállalkozásában. Veress Gyulának kétezer héten keresztül teljesített tagdíj befizetése van a nyomdász szervezetben, de ennél is több idejű együttműködése van a társadalom lelkének és jóságos összetartásának az építésében. Az ő egyszerű és névtelen munkája világtörténelmi emelkedik a tévelygések és szerzetlenségek éjszakájában. Utalt még a szerkesztői, kiadóhivatali és nyomdász munkáinak egymást kiegészítő technikai szűkségére is, hogy Veress Gyula ezt a technikai összefüggést hogyan tudta lelki összefüggéssé is tenni a maga szerény embertisztelő kötelességtudó odaadásával. Felolvasta az igazgatóság köszöntő levelét és átadta az ajándékot: Egy szép kivitelű asztali órát.

Árvay Árpád szerkesztő a „Néplap” nevében szólalt fel. Veress Gyula a magyar munkás ideális megtestesítője — mondotta. — Megtestesítője annak a magyar munkásnak, aki világvizonylatban ugyanakkor szolidaris tudott maradni a munkásság gazdasági érdekeivel, midőn belül és egész életével megmaradt magyarnak és ragaszkodott annak a nemzetnek kulturájához és közösségéhez, amelyből született. Veress Gyula életével példát mutató munkatársai számára. Végül a jubiláns köszöntve, poharát egyúttal a magyar munkásság egészségére üritette.

Gonda Henrik, a Sonnenfeld-nyomda és a jóbarátok kívánságait fejezte ki. Megemlékezett az ünnepelt 40 éves jubileumáról, amit ugyanabban a teremben tartottak meg, szűk családi körben, nem ilyen ünnepélyes külsőségek között.

Béres Károly nyomdatulajdonos üdvözölte ezután Veress Gyulát, akinek a keze alatt elkezdte nyomdász pályáját. Az ünnepelt emberszeretetét és önzetlenségét hangsúlyozta, nem rejtegette véka alá tudását — mondotta Béres Károly — szívesen tanított és közkinccsnek tekintette tudását. Beszéde végén Veress Gyula megnagyított arcképét nyújtotta át az ünnepeltnek.

Grünwald Sándor, a Pásztor-nyomda üdvözölte tolmácsolta, Papp Gyula pedig a fiatal szakértárság nevében szólott. Ifj. Nagy Imre felolvasta a Veress Gyula jubileumára érkezett leveleket és táviratokat, amelyekben a távollévők jókívánságait fejezték ki.

Bartha József II., a nyomdász „Tipograph” tekecsapat üdvözlését és jókívánságait tolmácsolta, majd a Gutenberg Dalárda a román és a magyar nyomdászjelölt énekelt.

Veress Gyula meghatót szavakban mondott köszönetet a nagy külsőséges ünnepséért. Megköszönte a jelenlévők szeretetének megnyilvánulását

SPORT

Vereséget szenvedett a Ripensia

Hét ponttal vezet a Venus a Nemzeti Bajnokságban

A Nemzeti Bajnokság A) ligájában érdekes fordulót bonyolítottak le. Az aradi Gloria nagy meglepetésre legyőzte a Ripensia. Váratlanul jött a Victoria biztos győzelme is a Rapid FC felett és a Resita munkások döntetlenje Juventusal. A Venus ismét győzött és már 7 ponttal vezet a Ripensia és a Kárpát FC előtt.

Részletes eredmények a következők:

Vénus—Tricolor 2:0 (1:0).

Bucurestiben kettős mérkőzés volt, 15.000 főnyi közönséggel. A Vénus-mecset dr. Morár Tifi vezette — kifogástalanul. A 24. percben Enea messziről küldött labdáját a Tricolor kapusa elnézte. A 44. percben Kocsis 11-esét Jordachescu kivédi. Szünet után Humis bebiztosítja a győzelmet.

UDR—Juventus 2:2 (1:0).

Nagyszerű az UDR teljesítménye. A 12-ik percben Zsizsik lötte a vezető gólt. A 8-ik percben (szünet után) Prasler egyenlített, majd a 26-ik percben Ooana góljával vezet a Juventus. Ugylátszik, hogy már megverték a mérkőzést, de a 45-ik percben Micu egyenlített az UDR-nek.

Victoria—Rapid FC 3:1 (0:0).

Kolozsvár, 4000 néző. Vezette Jonescu Tope. A Victoria nagyszerűen játszott és megérdemelten győzött. A második félidő harmadik percében Cociuban II. szerzi meg a vezető gólt. További rohamok után a 10-ik percben Felecan II. lövése Lengher lábáról pattan a hálóba. A Rapid erőfeszítései megtörték a Victoria kitűnő védel-

mén. A 41-ik percben Bogdan javít. A Victoria ismét rákapcsol és a 43-ik percben Cociuban II. beállítja a végeredményt 3:1.

AMTE—Kárpát FC 0:0.

Nagybánya, 2000 néző, vezette: Ceareanu. A Kárpátinak sikerült újabb pontjával behozni a Ripensia. A mezőny legjobb embere Slivat volt.

Gloria—Ripensia 2:1 (0:1).

Arad, 2500 néző, vezette Jean Petrescu. A Ripensia szerencsétlen meccset vívott 80 percig támadott és kikapott. A csapatban játszott Sepi is. Az első félidő 27-ik percében Marcu 20 méteres bombája a vezetést jelenti a Ripensia számára, de szünet után a 11. percben Mercea lefutása után egyenlít. Döntetlenre áll a mérkőzés, amikor a 42-ik percben Henegar gólja megszerzi a győzelmet.

Kinizsi—Sp. Studentesc 2:1 (1:0).

Temesvár, 2000 néző. Vezette Constantinescu. A Kinizsi jobb volt, megérdemelten győzött. A 43. percben Thierjung, szünet után 3. p. Szilárd, 24. p. 11-esből Marinescu lötték a gólokat.

A 13-ik forduló után változott a bajnokság állása. A Victoria előretört. Leszorította az AMTE-t és a Rapidot. A mezőny a Vénust kivéve tömörült: 1. Vénus 22 p. 2. Ripensia 15 p. 3. Kárpát FC 15 p. 4. Victoria 14 p. 5. Juventus 13 p. 6. AMTE 13 p. 7. Sp. Studentesc 12 p. 8. Rapid FC 12 p. 9. Kinizsi 12 p. 10. Gloria 10 p.

Pontot adott le a Ferencváros és a Hungária

Budapestről jeletik: A magyar nemzeti bajnokságban ismét két váratlan eredmény született. A bajnokjelölt Ferencváros pontot vesztett a Budafokkal szemben s ugyanakkor nagy ellenfele a Hungária is csak egy pontot tudott megmenteni a Szolnoktól. Részletes eredmények a következők:

Hungária—Szolnok 2:2 (1:1).

Ferencváros—Budafok 2:2 (2:1).

Ujpest—Szeged 3:1 (2:1).

Salgótarján—Taxi 2:2 (1:0).

Kispest—Zugló 4:2 (2:0).

Phöbus—Bocskai 3:0 (2:0).

Nemzeti—Elektromos 1:1 (0:0).

Belföldi sajtóeredmények

Barátságos mérkőzések

Nagyvárad: NAC—Crisana 5:0 (4:0). Simalefolyású mérkőzés, biztos NAC győzelem. Góllövők: Spilmann (2), Papp Sanyi és Geczó (2). — Törökvs—Vasas 6:2 (1:1). Könnyen győztek a pörös-feketék az edzőmérkőzésen.

AZ OLASZ BAJNOKKAL MÉRKÖZIK A ROMÁN BAJNOKCSAPAT A KK ELSŐ FORDULÓJÁBAN. Zürichből jelentik: Megtartották a KK konferenciát. Kimondták, hogy az idén 3-as mezőny lesz. 2—2 olasz—magyar és cseh, 1—1 román és jugoszláv csapat vesz részt a nagy versenyben. Kisorsolták a mérkőzéseket. A román bajnok az olasz bajnokkal kerül szembe az első fordulóban.

nulását valamint a felezőidő meleg és elismerő szavait.

Veress Gyula beszéde után a zenekar eljátszotta a királyhimnuszot.

A jól sikerült és bensőséges hangulatu jubileumi ünnepség rendezéséből és annak fáradságaitól elsősorban ifj. Nagy Imre vette ki a részét. Neki köszönhető az ünnepély gördülékeny lefolyása. Balaskó Ferenc, a vendéglő tulajdonosa is kitett magáért. A vacsora izletes volt és a bor kitűnő. (b. s.)

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Március 11-én, szombaton kezdődik a Thália operettegyüttesének kilencnapos játékciklusa Nagyváradon

Még mindenki élénken emlékszik arra a sikerre, amelyet a szomjas krokodil aratott a Thália legutóbbi ittlétekor. Alig két hét után e hét szombatján folytatja a Thalia az előadásait. A tulajdonképpeni nyitó előadás szombaton délután lesz, amikor a Nincs szebb, mint a szerelem című operett kerül színre olcsó helyárrakkal. Este kilenc órakor, valamint vasárnap délután hat órakor a Szomjas krokodil szerepel műsoron.

A ciklus hátralevő hét napjában két újdonságot hoz a Thalia. Az egyik Vaszary Gábornak legújabb, Pesten közel száz előadást megért új zenés vígjátéka, amelyre a szellemes vers-sövegeket Szécsény Mihály, az invenciózus muzsikát pedig Losonczy Dezső írta. A Bubus közvetlenül a várad előadások előtt Kolozsváron játszotta a kitűnő együttes igen nagy sikerrel.

A másik újdonság Halász Imre és Carlo da Friez nagyszerű zenés vígjátéka, az „Örökké?” lesz.

MŰSOR:

Március 11. szombat délután 5 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.** (Olcsó helyárrakkal.) Szombat este 9 órakor: **A szomjas krokodil.** Március 12. vasárnap délután 3 órakor: **Nincs szebb, mint a szerelem.** (Olcsó helyárrakkal.) Vasárnap délután 3 órakor: **A szomjas krokodil.**

Vasárnap este 9 órakor: **Bubus.** Hétfő este 9 órakor: **Bubus.** Kedd délután 5 órakor: **A hölgy hozzám tartozik.** (Olcsó helyárrakkal.) Kedd este 9 órakor: **Bubus.** Jegyek elővételben az összes előadásokra szerdától kezdődőleg már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4—6-ig.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: ALIBI.
CORSÓ: CIRKUSZ.
APOLLÓ: HAJNALHASADÁS.

LEGUJABB

Gafencu és Beck tárgyalásainak eredményességéről ad hirt a külföldi sajtó

Tervezet egy százmilliós észak-déli államtömb megalakítására. A közös lengyel-magyar határ kérdése

Londonból jelentik: A New Chronicle varsói jelentést közöl Gafencu külügyminiszter látogatásáról. A lap azt írja, hogy II. Károly király külügyminisztere utján üzenetet küldött Varsóba, hogy most már szívesebben látná a lengyel-magyar közös határt, mint a félig független Kárpátalját idegen befolyás alatt. Gafencu is belátta elődjének tévedéseit és amellett van, hogy Kárpátalját rövidesen visszacsatolják Magyarországhoz. A román külügyminiszter varsói látogatása alkalmával akarja megszüntetni azt a feszültséget, mely Beck lengyel külügyminiszter őszi látogatása óta a két ország között fennáll, midőn Petrescu-Comnen román külügyminiszter ellenezte a közös lengyel-magyar határt.

Gafencunak most már megbeszélései scrán sikerült megállapodást létrehozni, amelynek értelmében Kárpátaljának Magyarországhoz való visszacsatolása alkalmával Románia is Lengyelország részéről határkiigazításban részesül. Ennek kö-

vetkeztében Romániát egy vasútvonal helyett kettő kötné össze Lengyelországgal és a román határvonal 10 kilométerrel meghosszabbodna.

Lengyelország törekvése oda irányul, hogy mennél szívesebben látta volna Magyarországot és Románia között. Ez a tervezett államtömb létrehozása érdekében is rendkívül fontossgal bír. Párizsi jelentés szerint ugyanis Gafencu és Beck között megállapodás jött létre egy észak-déli államtömb alakítására vonatkozólag, mely 100 millió ember tömörüléséből állana. Az államtömbben, mely Becknek régi álma, a 35 millió Lengyelország, a 20 millió Románia, a 16 millió Jugoszlávia, a 7 millió Görögország, a 6 millió Bulgária és a 16 millió Törökország venne részt.

Ezt az új szövetséget, melynek kiinduló pontjában a lengyel-román szövetség szolgál, az angolok és franciák pénzügyi segítséggel támasztanák alá.

Miniszteri látogatások Temesváron

Cornateanu földművelésügyi miniszter, Titeanu és Baran alminiszterek meglátogatták a várost

Temesvár. Saját tud. Vasárnap a városba érkezett Cornateanu földművelésügyi miniszter, Titeanu sajtóügyi miniszter és Baran Coriolan belügyi államtitkár, aki nemrég még Temesvár főpolgármestere volt. A vendégek fogadására a pályaudvaron megjelentek a hivatalos hatóságok képviselői, élükön Marta Alexandru királyi helytartóval.

A földművelésügyi miniszter a vasárnap folyamán résztvett a tartomány mezőgazdasági kamaráinak és mezőgazdasági szövetkezeteinek értekezletén.

Titeanu sajtóügyi miniszter ellátogatott az Ujságíró Klubba, ahol az Ujságíró Klub elnöke, Sárkány Gábor üdvözölte. Ezután Titeanu sajtóügyi alminiszter Baran államtitkár kíséretében megtekintette a tiszteletükre rendezett sajtó és könyvkiállítás.

Később disztyülés következett, amelynek keretében Canciau Ioan, a Temes-tartományi újságíró cég elnöke tartott beszédet, majd Serbescu Pompil főtitkár a cég emlékiratát ismertette. Az emlékirat a többiek között kívánja, hogy az újságírói címet és jelleget törvényben fektessék le, továbbá nyújtsanak segítséget az újságíró cég otthonának felépítésére. Azt is kéri az emlékiratban a temestartományi újságíró cég tagjai, hogy az olyan érdekképviseletekben, ahol az új-

ságírók ügyeiről tárgyalnak, megfelelő képviselői lehessenek az újságíró céheknek is.

Titeanu sajtóügyi alminiszter válaszul a beszédekre, kijelentette, hogy különös megnyugvására szolgál az, hogy a temestartományi többségi és kisebbségi újságírók közös testvéri együttműködéssel szervezkedtek meg. A kisebbségi újságírók folytatta a miniszter — az új rendszerbe való bekapcsolódásnak legjobb bizonyítékát szolgáltatják ezzel, különösen hogy minden politikai kijelentést megelőzően, alkottak közös céhet a többségi újságírókkal. A kisebbségi újságírók napi hírszámban az újjáéledést támogatják, amely nekik is lehetőséget nyújt az előmenetelre. A román sajtónak uttóbb jellege van. A népszerű sajtónak az a feladata, hogy gyűlölködés és ellenszenv nélkül erősítse Románia nyugati határán a nemzeti eszme bástyáit.

Köszönetet mondott ezután Titeanu sajtóügyi alminiszter azért a megtiszteltetésért, hogy a Népkisebbségi Újságíró Szervezet dísztagjává választotta és külön megköszönte a Sárkány Gábor elnök által átnyújtott szép oklevelet.

A disztyülés hódoló táviratot intézett Cicelegéhez II. Károly királyhoz.

Temesvár magas vendégei hétfő délelőtt utaztak vissza a fővárosba.

A madridi „nemzetvédelmi tanács” elmozdította Negrin-t és kormányát

Franco tábornok közkegyelmet hirdetett ki a köztársasági milicisták számára. Ellentmondó hírek a kartagenai harcokról

Madridból jelentik: A vasárnap megalakult Nemzetvédelmi Tanács voltaképpen lázadást jelent Negrin miniszterelnök és kormánya ellen. A mozgalomhoz a spanyol főváros helyi örségének számos tisztje csatlakozott. Több tiszt a madridi rádióban beszédet mondott,

melyben hangoztatták, hogy elmozdították a Negrin-kormányt és helyébe a Nemzetvédelmi Tanácsot tették. Negrin áruló — mondták a rádiójelentések. — és csak azt akarta elérni, hogy a spanyol nép teljes kifosztása után a rablott kincsekkel külföldre meneküljön. A

Nemzetvédelmi Tanács a becsületes békét akarja és hajlandó Franco tábornokkal tárgyalni, ha lemond a megtorlások alkalmazásáról és biztosítja a spanyol nemzeti szolidaritást. Ha ez nem történik meg azonban, szükségessé válik végéig folytatni az ellenállást és egyetlen felelős vezető sem hagyja el többé Spanyolország földjét.

Casaldo tábornok, a Nemzetvédelmi Tanács elnöke is rádióbeszédet mondott és kijelentette, hogy Negrin a külföldiek zsoldjával fizetett áruló, aki világháborút akart felidézni.

A Nemzetvédelmi Tanács egyébként kiáltványt intézett a néphez és ebben megállapította, hogy a Negrin-kormány is bebizonyította tehetetlenségét. Nem lehet túrni — fejeződött be a kiáltvány, — hogy a nép vezetői csak azal törődjenek, hogy szökésüket előkészítsék.

A burgosi rádióban mindezekre válaszképpen felhívás szóla meg, amelyben Franco bejelenti, hogy a nemzeti csapatok győzelme után most már csak oktalán vérpazarlást követnek el a köztársasági milicisták. A nemzeti kormány közkegyelmet ad mindenkinek, aki nem követett el közönséges bűncselekményt, de szigorúan megtorol minden olyan cselekedetet, amely csak a spanyol nép szenvedéseit fokozza tovább.

A burgosi rádió azt is bejelentette, hogy Kartagenában a katonaság és a lakosság fellázadt a köztársasági uralom ellen és a kikötőben horgonyzó vörös hajók idegen vizekre menekültek. A Kartagenai harcokról egyébként elmentés hírek vannak nagyon. Madridból azt jelentik, hogy a felkelést sikerült elnyomni, Burgos és Lisszabon pedig ismételt megmegegerősítette, hogy a felkelés sikerrel járt, a helyőrség csatlakozott a nemzeti mozgalomhoz és a felkelők az összes középületeket megszállva tartják.

XII. Pius pápa átmenetileg nem nevez ki bíboros államtitkárt

Rómából jelentik: A vatikáni államtitkár ki nevezésének kérdésében még mindig nincs végleges döntés. Vatikáni körökben bizonyosra veszik, hogy a bíboros-államtitkár kinevezése egyelőre nem is történik meg. Ehelyett XII. Pius pápa a legközelebbi konzistorium alkalmával Monsignore Tardinit, a helyettes vatikáni államtitkárt bíborosi rangra emeli és ezután nevezi majd ki bíboros-államtitkárrá.

Apróhirdetések

Adás-vétel
szavanként 3 lei

Spárga tövek
elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Arpad szőlőjében. Nagyvárad, Cal. Ruineilor 1. (Petőfi-u. végén).

Eladó házak:

minden igénynek megfelelő, a város minden utcáján, közelfekvő szőlők, földbirtokok, házhelyek. Kérjük a tulajdonosokat, hogy eladó ingatlanukat közöljék Horváth ingatlanirodával. Nagyvárad, Regele Ferdinand 16. szám.

Cipőfelsőréskészítő

üzlet Belényesen átadó, esetleg felszereléssel együtt. Érdeklődni lehet római katolikus plébánia Beius.

Egy

hármasszobás és ablakszárnyak, üveges ajtó eladók. Nagyvárad, Str. Petőfi 10.

Eladó

Bulevardul Regele Ferdinand mellett háromemeletes, luxus kivitelű modern bérpalota 6 gyönyörű orilakkással nettó 80% bérjövdelemmel 1.750.000 leiert. Kisebb bérház városligeti strand közelében 1x2 szoba, előszoba, fürdőszoba, parkettás és 3x1 szoba, konyhas lakással 45.000 lei évi hozammal, 360.000 leiert. — Kortsmáros László, Nagyvárad, Pasteur-u. 13. Telefon 20-85.

PUHA ÓLMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

3 szobás utcai lakás. — Nagyvárad, Saguna-u. 7. sz. Nem modern. — Ugyanott kredenc-székények eladók.